

ÆTT OG ANNET

Løssalg Kr. 15.-

Årgang 20 Utgave 50

Grenland Ættehistorielag

Juni 1999

DIPLOMATARIUM NORVEGICUM

1294.

715

*Vige Lagmand i Skjen afsiger Dom angående Mageskifte mellem Gunnar
paa Borgar og Olaf Haraldsson, som Elver af Gaardene Borgar og Loft-
stad. (Jfr. No. 83.)*

*Efter Orig. p. Perg. i Deichmanns Bibliothek i Christiania.
De 4 Segl mangle.*

82.

2 Juni 1294.

[Tunsberg.]

Ídunnndom ok uidr komanndom. Ollum guðs uinum ok
sinum þeim sem þetta bref síu eðða höfva. sendir Uigi lagmaðr. O.
G. ok sína ok nill yðdr kunnikt gera att Gunnar a Borgom ok þorer
klærkr komo till minn ok kærððo firir mer um æinnagaa kaup þaira
Olafs Haralds sonar ok Gunnars a Borgom ok prouaest þa sua firir mer
ok morgum oðrum goðom monnum. att Olafur Haralds son sældi Gunnar
bonnda þa æignn er Borgar hæita en Gunnar sek honom þa æignn er
Lofstadar hæita atianu aua bull ok guf honom inillum florum kyrlag-
um fat 1 sextugi kyrлага ok nara þa sex aurar firir ku ok lauk Gun-
nar bonnde þetta fe i æinnagu oðru en i kunn ok silfri. ok haro þesser
menn her uitni um Glæðer gulhals ok Votrlidði skull ok toko þeir
sua till bokkar ok teðo þat guði att þair unro þar i hia ok þatt hærððu
þeir. ok þat sa þair att þau heldo fysti honom sammann Gunnar ok
Margretta ok þa ioknædde hon þessu kaupi síðan heldo þair bonndom
samaun Olafur ok Gunnar ok kœyptu þa æignnumum. eftir þat gek
Gunnar till Margretto ok spurðði hana. ef hon uildi intta trygging a
æignnum ok honn iuttade þa annat sinai með hansale síðan heldo
þair en honndom samaun Olafur ok Gunnar trygði þa Olafur Gun-
nare Borga æignu ok skœytti unndann ser ok sinu afsprenge en Gunnar
Olafue Lopstada æignu með sama skilordðe sua baðo þair ser guð holl-
an sem þair sall sogðu ok oll þau hæilog orð er a bokkenne unro ok
æi haro þair þetta uitni firir nokora muna saker uttan firir guðs saker
ok laga ok rettynda ok eftir þessom uitnis burð allra hælst er logbok
uattar sua at eftir uinum ok gognum skal huart mal dæma þu sagðe
ek þu log at Gunnar fylgi Borga æignn en Margreta fylgi Lopstada
æignu utro hælst er honn kaus ser þessa æignn i sitt lutt skipti eftir
Olaf þa er honn ætte lutskilfi uð born sinn hia uerande þessare minni
log sognn. nar herra Jonn lagmaðr af Islande. herra Ællender stærki
herra Þorððer » Moðru uollum. Peter lagmaðr a Uikenne Bærgulfer
Ragnu sonn. Jokell a Moe. Aste a Mærdini. Ormer i Læisgarððe.
Snorre birðmaðr Gunnar ulfualde Sæinn gulli. ok Mæhyggir Olafur
ok Folkuarððer ok marger adrer goðer menn. þetta bref uar gortt ok
gefuett a Marti Marcellini ok Petri. A finntanda aro rikis virððulegs
herra Æiriks Magnus enns korunaðða Noreks konungs. nu sa er þenna
minn askurð uill æi hallða suare sliku firir sem logbok uattar þæim a
hender er lagmansz dom ryfer. Ok till uitnis burððar gafuo mer uart
bref ok insigli firir þetta mal. Valetu þu Christo.

I anledning bladet 20 års jubileum, bringer vi et optryk av en de første artiklene vi hadde på trykk.
Fra denne ser vi her et middelalderbrev om et makeskifte ang. Borge i Gjerpen.

INNHold:

Side 2	: Nye medlemmer.	Side 15	: Fra Seljord kirkebok.
Side 3	: Budstikka 2-1999.	Side 16-17	: Om 2 stk. Hans i samme familie.
Side 4	: Vi presenterer våre medlemmer.	Side 18-22	: Enkelte med familienavnet Borse i Telemark
Side 5-7	: Livet på Kjørbeekkhøgda 1925 - 1940.	Side 23-29	: Fra militære kilder :
Side 8	: Seljordpresten Daniel Michelsen Wulf.		General Extract, Westerlehnske Regiment 1711
Side 9-11	: Solumfolk i Gjerpen i 1865.	Side 30	: Kilder kan være være så mangt.
Side 12-13	: Hvem var Anslø.	Side 31-32	: Diplomatarium Norvegicum
Side 13	: Rowberg-arkivet.	Side 32	: Spørsmål og svar.
Side 13	: Hvem forsker hva ?		
Side 14	: Følgende datadisketter kan leveres.		
Side 15	: Rettelser på disketter.		

REDAKSJONSKOMITE :

Thor Gundersen	Sivert Urnes vei 55	3714 SKIEN	Tlf. 35 52 27 84
Per Stian Bjørnø Kjendal	Fredbohakken 9	3919 PORSGRUNN	Tlf. 35 55 66 66
Jan Christensen	Kvernbekkveien 5 a	3716 SKIEN	Tlf. 35 52 47 08
Gard Strøm	Høgliveien 49	3719 SKIEN	Tlf. 35 54 22 53

Bladet kan også motta kommentarer og bidrag via e-mail : slekt@online.no

Eller via vanlig post til : Grenland Ættehistorielag, postboks 169, 3901 PORSGRUNN

INFORMASJON OM GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG :

Styret i laget :

Formann	Jan Christensen	Tlf. 35 52 47 08	jchriste@eunet.no
Viseformann	Thor Gundersen	Tlf. 35 52 27 84	twgu@online.no
Kasserer	Andreas Søli	Tlf. 35 50 01 57	asoeli@online.no
Sekretær	Per Stian Bjørnø Kjendal	Tlf. 35 55 66 66	kjendal@online.no
Arkivar	Kersti Sorter	Tlf. 35 97 21 57	sorter@online.no
Styremedlem	Unni Knudsen	Tlf. 35 51 16 85	
Styremedlem	Gard Strøm	Tlf. 35 54 22 53	gstrom@online.no
Varamedlem	Rolf Høiberg	Tlf. 35 56 59 19	rhoiberg@online.no
Varamedlem	Vigdis Kverndal	Tlf. 35 54 93 17	

Kjenner du slektsforskere i Grenlands-området som fremdeles ikke er medlem i vår forening, og som derved går glipp av muligheten for å bruke vårt meget gode arkiv? Det kan skyldes at vedkommende ikke vet hvor en skal henvende seg. Her er alle nødvendige opplysninger for den som vil bli medlem:

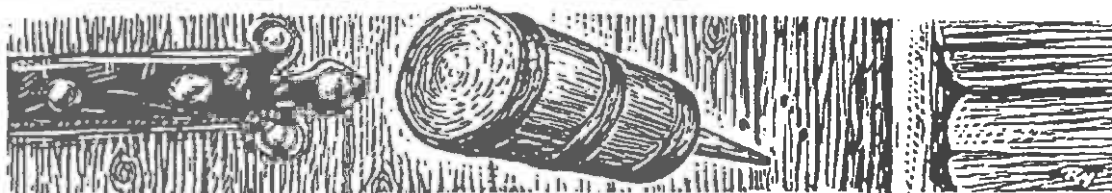
Kontakt Adresse : Grenland Ættehistorielag, postboks 169, 3901 PORSGRUNN
E.mail : slekt@online.no

Prisene for medlemskap er som følger:

Enkeltperson kr. 100, Ektepar kr. 120, Pensjonist kr. 70, Pensjonistektepar kr. 80, Skoleungdom kr. 70
For personer i Norden kr. 150,- Personer i verden utenfor Norden 180,-

Kontingenten sendes til: Grenland Ættehistorielag,
Postgirokonto 0814 3663184,
Postboks 169
3901 PORSGRUNN

JUBILEUMSNUMMER.
DETTE BLADET MARKERER AT DET I ÅR ER 20 ÅR
SIDEN VI STARTET MED MEDLEMSBLADER.
SAMTIDIG ER DETTE OGSÅ BLAD NUMMER 50.
DERFOR ER DETTE BLADET UTVIDET TIL
32 SIDER.

BUDSTIKKA

BIBLIOTEKMØTER FOR RESTEN AV 1999

BYTTEMØTER I SOMMER

17. juni
15. juli
19. august

Merk at disse bare varer fra kl. 18.00 til 19.00

BIBLIOTEKMØTER

HØST 99:

9. september (kl. 18.00 – 19.00)

23. september

7. oktober (utvidet)

21. oktober

4. november

18. november

2. desember (utvidet)

16. desember

Som vanlig begynner disse møtene kl 1800 og avsluttes når biblioteket stenger,
bortsett fra de utvidete møtene, som går fram til 21/22.00 tiden.

NYE INNKJØP

Kirkegårder i Wisconsin, Gjerpen og Scandinavia Lutheran cemeteries
Tidsreise med Thomas Levin Gerner 1825-1898

NYE MEDLEMMER

Magne Evensen, Skien
Arnfinn Meen, Skien
Inger Bjørge, Skien
Inga Berg, Porsgrunn

Fokke van der Meer, Porsgrunn
Stig Damgaard Nielsen, Skien
Bjørn Andersen, Skien
Hanne Schelver, Skien

VI PRESENTERER VÅRE MEDLEMMER :

Vi presenterer 2 medlemmer denne gang. Dette for at personer som holder på med samme slekt, lettere skal komme i kontakt. Dette er jo også sosialt, vær ikke redd for å ta kontakt. Vi vil hovedsaklig presentere personer som kommer på møtene.

Frank Breivik Tidemandsen

Adresse: Bergsbygdavn. 66, 3949 PORSGRUNN

Tlf.: 35 51 83 25 - E-post: ftideman@online.no

Jeg meldte meg på et kurs i slektsgransking på Friundervisningen en gang tidlig på 80-tallet og husker godt min første "oppdagelse" da kurset hadde en kveld på Skien bibliotek. Siden har jeg med mer eller mindre intensitet og hell forsøkt å grave fram min egen slekt. Jeg meldte meg inn i "GÆHL" i 1984, - tror jeg??. Så tidlig som i 1988-89 fikk jeg en PC, og begynte å legge inn slektsdata i "Family Edge", et amerikansk slektsprogram. Senere har jeg brukt "Slekt og Gård". I det senere har jeg også begynt å se på min kones slekt. Min fars

slekt kommer fra Sandsvær i Buskerud via Siljan i Telemark til Lardal i Vestfold. Og fra Kvelde i Hedrum i Vestfold. Jeg søker etter opplysninger om **Lars Jensen** f.: ca 1812 på Undersbo i Hedrum og hans kone **Helene Andersdatter**, f.: ca. 1833 i Kvelde. De bodde på en plass som het Farnenkastet i Kvelde. I Sandsvær søker jeg etter anene til: **Johannes Gustavson**, f.: ca. 1789 og som var gift med **Marte Torsdatter**, f.: ca. 1792. Han er omtalt som "innerste" på Vittingø, i Sandsværboka. I USA forsøker jeg å finne etterkommere etter noen som reiste til USA tidlig på 1900-tallet. **Anna Lovise Paulsdatter**, f.: 16.3.1858 i Lardal. (Enke etter Timand Anundsen) **Jakobine Mathilde Timansen**, f.: 19.4.1884 i Siljan **Teoline "Tilly" Amalie Timansen**, f.: 12.8.1887 i Lardal.

Min mors slekt kommer fra Farstad på Hustadvika i Romsdal, - Eide på Nordmøre, - Meldal i Sør-Trøndelag, - Rollag i Numedal i Buskerud og - Flekkefjord i Vest Agder. Her søker jeg anene til: **Nils Diderichsen**, f.: ca 1812 i Flekkefjord, og hans kone; **Elisabeth Sørensdatter**, f.: ca 1817 i Mandal.

Videre leter jeg etter opplysninger om:

Peter Ludvig Nåssen som ble født i 1886 i Sverige og som har vært i Bamble en gang rundt 1910?

Paul Halvorsen f.: ca 1796 i Numedal og **Marthe Olsdatter** f.: ca 1790 på Hedemarken. Disse ble gift i Asker og kom til Bamble i 1823

Svein Wilford Pettersen. Meensveien 29. 3712 Skien. tlf. 35 50 15 54

E-mail : svein.wilford.pettersen@online.no

Oppvokst i Porsgrunn. Født 24.11.1951. Gift med Liv Valle Pettersen.

Har hatt liggende en del gamle bilder og dagbøker etter oldeforeldre lenge, men først begynt aktiv granskning av slekta de siste åra. Var heldig i starten da en del var utgitt som bøker: Boye, Ording og Lieung. Samler opplysninger om slektene: Min slekt. Strøm Tønsberg og Oslo, Andrea Christine Christensdatter 1828 Holla. Christensen / Sørensen Østre Klyve, Ralf Wright født i Skotland døde i Larvik 1706 slekt Porsgrunn/Langesund og Vestfold, Ahlbom Bileberge Sverige, Koth, Quist, Schultz (Gregers Bentzen Schultz født ca 1720)Porsgrunn, Murer Erik Gustav Pettersen bosted Oslo født i Sverige Anemenske sogn 1821.

Konas slekt: Jørgen Magnus Knudsen Valle 1893 Vestøl Gjerstad, Cecilie Theresie Knudsdatter Valle 1898 Barbu Arendal, Haakon Aleksander Jørgensen 1859 Christiania,

LIVET PÅ KJØRBEKKHØGDA 1925 - 1940

En slekts- og stedshistorie av Aage R. Andresen.

Oluf Andreas Andresen kjøpte gården Hegna av Johannes O. Hegg i 1927. Denne gården strakte seg fra elva i øst, d.v.s. Union eide strandlinja, til Porsgrunnsveien i vest, grensa mot nord var til Gobergs eiendom og i syd var det mot Kjørbeekks grense. Eiendommen var på ca. 50 mål og det fulgte med hus, 4 kuer og en hest som het Vilja. Når Oluf overtok var hesten Vilja tynn og skrantete, men det tok ikke lang tid før de hadde fått feita den opp litt. Kjøpesummen var etter det Else Gunhilda, Olufs datter, husker ca. kr. 15000. På kjøpet fikk de Johannes O. Hegg på føderåd. Eiendommen brant i 1929 og Hegg flyttet da til Larønningen og døde senere der.

Det ble fort satt igang bygging av nytt hus på Hegna. De gamle husene lå nede i dalen, omtrent midtveis i det som nå heter Kjørbeekksvingen. Denne delen av eiendommen var egentlig bare en dal og senere kalte vi det bare for «lia». De nye husene ble bygd oppe på høyda. Det var Laura, Olufs kone, som fant på å kalle den nye postadressa for Kjørbeekkhøgda. Byggmester Norheim hjalp til med bygginga og det er vel sannsynlig at Oluf selv var med, han var jo tidligere bygningssnekker. Ihvertfall satte han opp uthuset sammen med Christen Reinholt Olsen som var Olufs onkel og bror til Olufs mor Kaja Reinholdt (Karen Marie Reinholdt Olsdr. Andresen).

Oluf Andresen bodde fram til 1927 på Bøle med sin familie, i et hus som lå helt ute på brinken mot elva, gnr. 67 brnr. 50 i Gjerpen tinglag (Nå nærmeste nabo til Malerbua). Familien flyttet til vestsida i 1927, d.v.s. Oluf 57 år og Laura 52 år. Med seg hadde de Olaf 21 år og Sigurd 19 år og minstejenta Else som da var 10 år. Karen Sofie (Kaja) hadde forlenget slått seg ned i Oslo, hun flyttet vel dit 17 år gammel.

Sverre Andreas hadde hybel hos Isaksen på Bøle som senere ble hans svigerforeldre og i det huset han senere bodde i hele sitt liv. Han var mye over på vestsida i helgene. Alf Lorentz giftet seg i 1927 med Benny Johannessen fra Bøle, han 25 år gammel, hun 21 år. De slo seg ned på Borgestad. Christen Thronsen, gift med Elise Kortner som var Olufs søskenbarn, leide Olufs hus på Bøle når Oluf flyttet til Kjørbeekk. Men når Thronsen kjøpte huset på

østsiden av jernbanelinja, kjøpte Alf, Olufs sønn, huset ved elva. Dette var i 1930. Alf og Bennys datter Inger Åse (Tullemor) ble født på Borgestad, men deres sønn Nils Oluf ble født på Bøle. Pråm var framkomstmiddelet på den tiden. Og når halve familien bodde på Bøle og den andre på Kjørbeekkhøgda, ble det mange roturer. Oluf hadde jobb i stuer'n, Bøle og Skien laste— og losseforening. Oluf hadde jobb som regel på Menstad og måtte ro dit da i all slags vær, sommer som vinter.

I 1941 var Oluf 71 år. Da hadde han solgt noen tomter og fikk noen kroner i lommeboka. Det var jo dårlig med pensjon på den tiden. Da var han glad at han slapp roturene til Menstad på vinterstid med kulde og tåke. Men det var langt å gå rundt Skien, så derfor ble båt brukt for det meste, også når det gjaldt f.eks. besøk i julehøytiden. Ellers hadde Oluf en søster på Falkum, Anna gift med H. I. Hansen. Det hendte derfor at det ble en spasertur dit på søndagene. Laura hadde sine foreldre i Vadrette. Også dit ble det å gå, både fra Bøle og Kjørbeekkhøgda. Det begynte å gå båt fra Skien til Løveid og da kunne de ta den, det var nok en lettelse.

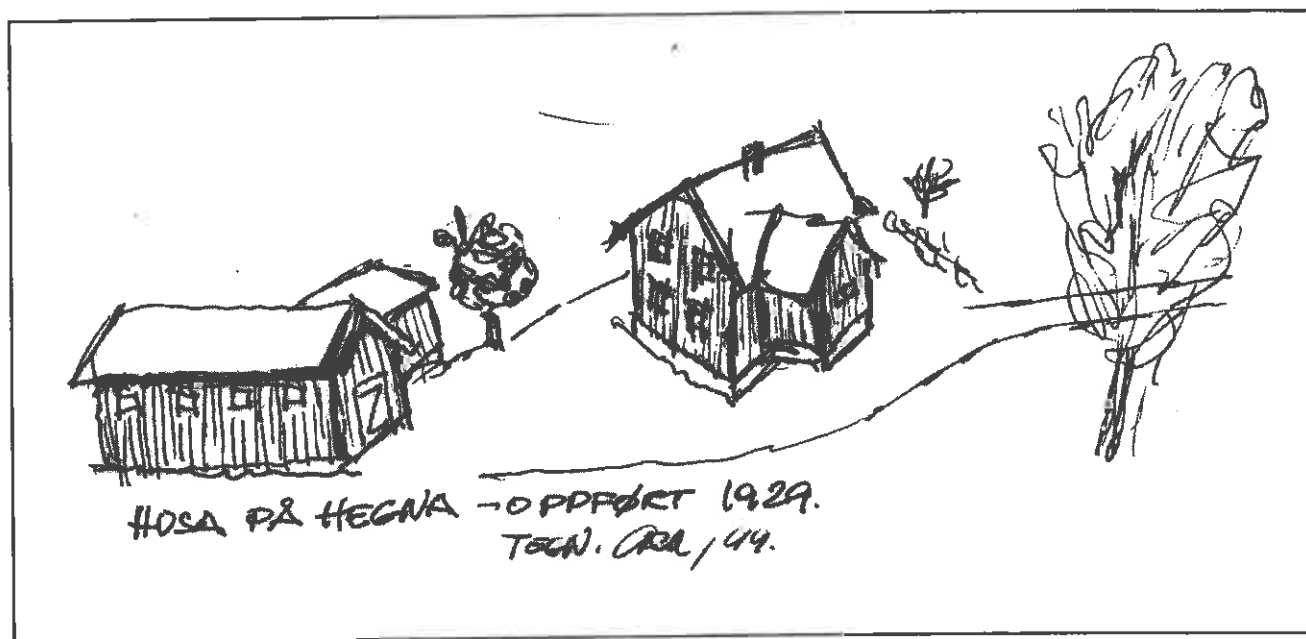
Allerede i 1925 hadde Oluf Andresen kjøpt jord på vestsida, nemlig eiendommen Aanstad, gnr. 20 brnr. 141 i Solum for kr. 6000 av Olaf Red, L. Larsen, Lars Abr. Kolle og Hans Abr. Kolle. Disse fire eiendomsbesitterne hadde kjøpt A/S Klostergården eller A/S Klosterskogen, begge benevnelser er brukt i Solum bygdebok, for kr. 175.000 i 1924. Dette firmaet eide gnr. 20 brnr. 7,8, 9, 41, 47, 48 og av gnr. 17 brnr. 1, 19 og 20 i Solum tinglag.

Dette var en betydelig del av eiendommene som lå mellom Kjørbeekken og Solums grense mot Skien. Eiendommen Oluf Andresen kjøpte var på 30 mål og lå langs Skien - Porsgrunnsveiens vestsida. Lengden langs veien var ca. 140 m. (mellom nåv. Mosevn. og Skogmo). Gjertrud, Oluf og Lauras nest yngste barn, forteller at «vi har kjøpt hest» i sitt brev til søster Karen Sofie (Kaja) en måned før hun døde i 1925. Det var stall på Bøle, men det ble fort satt opp et lae på Aanstad, det lå der Else og Jens Pettersen bygde sitt hus, og hesten stod her i hvertfall om sommeren og når det ble arbeidet på jordene.

Det var av denne eiendommen Olufs sønner Olaf Reinholt og Sigurd Agnar sikret seg tomt til eget hus. Olaf kjøpte først gnr. 20 brnr. 227 Granly som ble oppmålt 20.2.1931 og var på 3.072 m2. Det var her han bygde huset sitt og det var vel ferdig om trent på samme tid. Kjøpesummen var kr. 600,— og skjøte utstedt den 2.2.1931. Den 5. 12. 1939 skjøter Oluf over enda en jordstykke til Olaf, nemlig Granly 2, gnr. 20 brnr. 289 for kr. 1200,— og så endelig i 1942 Granly 3 på 4.162 m2. Olaf hadde tilsammen ca. 12 mål jord og drev et lite småbruk.

Sigurd Agnar fortalte at han bygde tuppehus på et jordstykke som han kjøpte av sin far Oluf. Såvidt hans fortelling om tuppehuset var han bare 19 - 20 år da han bygde dette, altså ca. 1929.

tikken til Kauart. Bak disken sto de' en mann og lurte på å jæ' skulle. Ja, jæ holder på å bygge tuppehus - å så har noen sagt te'mma at dere har blekkplater som jæ kan ha på taket. Ja det har vi, svarer ekspeditøren. Og så må ru ha mener og spiker. Jøss, må jæ de'. Det hadde jæ'ke tenkt på. Så fortelte jæ at tuppehuset var seks gange åtte meter å han reina ut å jæ skulle ha. Han reina åsså ut prisen for blekkplatene. Åssen har'u tenkt å betale, spurte'n. Ja, jæ hadde tenkt å betale litt etter litt. Det var værre. Vi måtte snakke med lagersjefen først. Så måtte jæ fortelle hele historia omigjen te han. Men han syns heller ikke at han kunne ta avgjørelse om betalinga. Så bar det inn til kontorsjefen. Han hette Christensen, det var forresten faern til Else som er kontorsjef der nå. Men etter å ha hørt historia om tuppehuset han åsså, så va vi like

Eiendommen kalte han Solvang som hadde gnr. 20 brnr. 252 i Solum. Her frafalt Gjerpen Sparebank Olufs pant 19.3.36 og det var da som Sigurd skulle belåne eiendommen selv og bygge hus. For det gjorde han jo. Og i 1936 giftet han seg med Elsa Marie Simonsen fra Gråten. Her ble sønnen Kai født i 1937. Sigurd hadde en flott fortellerevne og fortalte gjerne fra gamledager. Bl.a. var historien om kjøp av blekkplater til taket på tuppehuset morsom. Grunnen til denne var at sønnene hans Kai og Bjørnar sa: «Åffer handlær'u hos Kauart — det er den dyræste butikken i hele fjor'n. Jo, det ska' jæ forteller'æ.» Og Sigurd forteller:

«Jæ hadde jo fått samla sammen noen materialer og fått satt opp veggene på tuppehuset mitt. Så var det noen som sa te' mæ: Du må ha blekkplater på taket. Må jæ de'? Å får jæ det hen' 'a? De' får'u hos Kauart. Javel. Jæ reiste te by'n å kom inn i bu-

langt. «Vi får gå inn til Coward, sa kontorsjefen. Inne hos Kauart fortelte kontorsjefen at det var en ung mann som bygde tuppehus og trang blekkplater på taket å jæ måtte fortelle historia enda en gang. Da den va' slutt så Kauart på vårs å sa: Det er fært så vanskelige vi er blitt i denne butikken nå a. La gutten få det han trenger å bli enige me'n om betalinga. Jæ takka for det å så bar det ut på lageret. Åssen ska du få det merr'a, har'u hest? Nei, men broer'n min har. Så fikk Sigurd blekkplatene hjem og det ble tak på tuppehuset. Historien ble avsluttet med: Dæforr handlær jæ hos Kauart.» Med til historien hører også at Sigurd kjøpte tupper og de værpte egg selvfølgelig. Han fikk til en avtale med bestyrerinna på Lyngbakken sanatorium og pengene han fikk for egga betalte han Kauart for blekkplatene.

I 1939 overtok Sigurd og Elsa gården Hegna etter

sine foreldre. Laura og Oluf måtte da flytte opp i annen etasje sammen med Else Gunhilda som fortsatt bodde hjemme. Her var det kalt om vinteren. Dengang var det bare en ovn i leiligheten og det var jo rundt denne som det var varmt, når det ble fyrst da. Sigurd var veldig interessert i hester og var mye på travbanen på Klosterskogen. Han fikk seg travhest også - navnet var Hubert og det var en svær hingst. Sigurd og Olaf hadde også en gravejobb på travbanen.

Den besto i å grave en dreneringsgrøft på innsida av banen 60 cm dyp.

Sigurd solgte sin eiendom Solvang 2 til Jørgen Andersen inkl. det omtalte tuppehuset.

Olaf Reinholt Andresen fikk hjelp av byggmester Harald Skogen som bodde i samme veien til å bygge huset sitt i 1933. Han lejde det først ut til Einar Sivertsen med familie. Huset kostet dengang kr. 3000. Pipa inkl. murstein kostet kr. 80. De første åra var det ikke innlagt vann. Men det var gravd brønn i kjelleren. Der var det sikkert rikelig med vann for jorda på eiendommen inneholder fortsatt en masse vann, enda hele området nå er bebygd og det er lagt mye drenering. Olaf visste råd for vannproblemet. Det lå nemlig vannledning fra kommunal sådan til gården som brant nede i Kjørbekkdalen. Vannledningen ble først gravd opp og deretter gravd ned fra Porsgrunnsveien fram til Granly. Når Sigurd bygde her i 1936 ble han også koblet til. Tilsammen gikk det med nesten 200 meter med ledning. Olaf, i 1933 27 år, giftet seg da med Hjørdis Kittilsen, 26 år, fra Gjerpen. Hennes far, Simon, eide da Gåshølen søndre. I 1935 fikk de sønnen Aage Reinholt.

Olaf dreiv først i 1927 gården til sin far sammen med broren Sigurd. De hadde en hest som het Bron som ble kjøpt i 1925 og så fikk de Vilja i 1927. Så en tid hadde de to hester. Foruten onnearbeid brukte de hesten til å tjene noen kroner. Olaf fikk gjerne noe kjøring i sandtaket på Nenset. Han fortalte at han også hadde jobb som lekterfører på sandtransport. D.v.s. at sandlekteren måtte styres der den ble slept av en slepebåt. Og turen gikk helt til Oslo og det tok kanskje et par dager. Det kunne bølge følt utenfor Rakkebåene. Likeledes var det noe kjøring på sagbruket til Arthur Svendsen. Og så var det også kjøring på Andelslakteriet. Istedet for tupper satset Olaf på gris og det var nok 10 gris i uthuset hans innimellom. Fra Andelslakteriet hadde han med seg en tønne med kroter (var vel kanskje innmat eller andre rester) som han kokte og ga grise-

ne.

Uthuset ble for lite etterhvert og i 1940 stod et 60 m² stort uthus i to etasjer ferdig. I første var det plass til hest og to kuer og griser. I andre var det plass for tupper og høylae for resten. I 1925 var det bare skog på Granly. For å få dyrkbar jord måtte skogen hogges og ryddes og deretter måtte jorda spavendes i to dybder. Dette medførte at han fikk statstilskudd for nydyrking og han juksa litt med dybden og tjente gode penger. Over jordene og langs veiene var det ofte grøfter hvor dreneringsvannet ble sluppet ut. Etterhvert ble dette kloakken også fra husene, men det var jo ikke vannklosetter og bad på den tiden, så det gikk bra.

Goberg var nærmeste nabo til Hegna i nord. Her bodde familien Goberg. Disse var melkekunder hos Andresen. Så gode at når Goberg åpnet bensinstasjon på 1950 tallet, var parolen klar: Di kjøpte mjølk a' vårs, vi får kjøpe bensin av di'.

Nord for Goberg lå Seland's eiendom. Det var her både uthus og våning. Inntil hovedveien lå det også et kårhus. Denne eiendommen var svært bakkete og ble vel mest brukt til høy og havn med noen små åkerlapper innimellom. Eiendommen ble solgt videre til Arthur Svendsen trelost.

Vest for hovedvegen og tvers over for Andresens Hegna bodde August Jansen. Han hadde noen mål jord inntil huset hvor det ble dyrket poteter og annet til livets opphold. På slutten av 30 åra begynte det å bli noe nybygging av boliger. Syd for Jansen reiste funkisen til Larsen seg i en etasje. Litt lenger syd bygde maskinist Lundgren seg en toetasjes bygning i samme stil. Vestover lå L. Larsens eiendom (medeier i Klosterskogen A/S?) Dette var en skogeiendom.

På sydsiden av Aanstad var det også kommet et par hus, bygd ca. 1930. Disse tilhørte Sverre Sørensen og Conrad Isaksen. Nord for Aanstad hadde Johannes Magnussen og hans bror Einar bygd hvert sitt hus. Johannes hadde stor uthusbygning. Øverst, i vestenden av gårdsveien finner vi så Emil Ludvigsens og Harald Skogens gårdsbruk.

SELJORDPRESTEN DANIEL MICHELSEN WULF

Av Gunnlaug Aasetre

I «Nytt fra Grenland Ættehistorielag» nr 4 og 5 skrev vi om Zacharias Jonsen Skancke, som var prest i Seljord fra 1633 til han døde 22 januar 1689, 87 år 26 uker og 21 dager gml. Få prester har vel vært i samme kall i hele 56 år.

I omtalen av Hr. Zacharias J. Skanckes barn i nr 4, nevnes at han hadde to døtre som het Maria, og at den yngste av dem, f. 1655, ble gift med hans kapellan. Denne kapellannen var Daniel Michelsen Wulf. Han ble i 1671 «kaldet» av Hr. Zacharias J. Skancke til å være hans kapellan og medhjelper, Zacharias Skancke selv begynte jo å dra på årene, og Seljord var et meget krevende prestegjeld. Det strakte seg fra Wærpe i syd (hører nå til Bø), og helt opp til Møsstrand i nord. I tillegg til sitt sogneprest-embede var han også fra 1656 - 86 prost over Øvre Telemark. Ikke å undres over at han hadde behov for en medhjelper,

Hans Jacob Wille omtaler i «Beskrivelse over Sillejords Præstegjeld» (København 1786), prestene i Seljord, blant dem også Daniel Michelsen Wulf. Wille skriver bl.a. følgende: «*Daniel Michelsen Wulf fød 1635 den 18 Nov. paa Berg-Staden Kongsberg. Videre at han 18 febr 1672 holdt Bryllup med Hr. Skanckes datter Maria, og avlede med hende endeel Børn, som alle døde i deres Ungdom, undtagen en Søn og tvende Døtre, som ere Stamme-Fædre til en anseelig Mængde nu levende Bønder i adskillige Præstegjeld.*» Videre skriver Wille at Daniel M. Wulf døde 15 febr 1713, og han gir følgende beskrivelse av ham som person: «*Han var liden av Statur, over maade accurat i alle sine Forretninger, og en stor Elsker af at fornemme Guds Ære i sin Menighed. Om vinteren 1678 havde han den store Ulykke, at en drukken og rasende Bonde ved Navn Svenung Fremgaarden overskar Seenerne i hans venstre Arm, da Presten med gode Ord vilde bringe Svenung til Fred og Roelighed. Han maatte derfor sin Livs Tiid bære Haanden i Baand, og en af Medhielperne maatte altid være ved siden af ham naar han skulde administrere Sacramenterne.*» (Forkortet sitat)

Maria Zachariasdatter Skancke var født 10 august 1655, og således bare 16.1/2 år gml, da hun 18 februar 1675 ble viet til farens kapellan av presten Hr. Povel Pedersen fra Hjartdal. De nygifte bosatte

seg på Haugstuen i Flatdal, og de fikk 9 barn sammen, men det ble bare sønnen Daniel og døtrene Christine f. 1684 og Catharina f. 1693 som levde til voksen alder. Alle disse skal ha etterslekt fremdeles, men Christine har kanskje mest interesse i vår sammenheng. Hun ble gift med Bjørn Halvorsen Svalestuen, men familien selger Svalestuen i Flatdal i 1739 og flytter til Fjelldalen i Gjerpen, og har idag mange ætlinger her i distriktet.

Tilbake til den unge prestedattera og farens kapellan.

De bodde som nevnt på Haugstuen i Flatdal fram til Hr. Daniel Michelsen Wulf ble sogneprest etter sin svigerfar i 1689. Det var nok langt fra noen velstand hos kapellanfamilien ifølge Tov Flatin i Bygdebok for Seljord, Bind II, s. 529. Han siterer futeregnskapet fra 1675: «*Haugstogo bruges aff kapelannen som er meget forarmet och ellers aldelhlis intet haffue at leffue aff, formoder underdi at vorde got gjort helst eftersom den fattige Mand haffuer meget besuerlige reyser udj Fieldene.*»

I en avskrift av de eldste skriftene fra Skien i Ættehistorielagets arkiv, fant jeg for en tid siden følgende: «*Skifte i Skien 1694, 3 febr. efter Michel Nicolaisen fra Taterbachen og Cathrine Lorentzdatter.*» Blant barna var Daniel Michelsen Wolf, Sogneprest til Silleiord. Michel Nicolaisen var seiermager av yrke. Har senere funnet at han var død i 1666, altså 18 år før dette skiftet ble holdt. Men hva var en seiermager? I Norsk Historisk leksikon fant jeg følgende på s. 287: «*Seiermaker eller seiermester, urmaker.*» Det sjeldnere seierhogger har samme betydning, jfr. seierverk. Seier verk, (av mnty=mellomnedertysk: seiger, ur), urverk, betegnet oftest tårnur o.l., men ordet ble brukt også om gulvur. Det er kjent i Norge fra slutten av 1500-tallet.

Har også funnet at slektsnavnet Wulf hadde Daniel Michelsen etter moren Cathrine Lorentzdatters slekt.

SOLUMSFOLK I GJERPEN I 1865.

Ifølge folketellingen 1865.

Avskrift Gard Strøm.

Hus på Strømdal plass.

Ole Nilsen, hf., husm. u. jord, flaademand, g., 38, Skien.
Marie Anundsd., g., 43, Solum. Gjendøber.
Nils Olsen, s., 16, Solum.
Karen Olsd., d., 14, Solum.
Olava Olsd., d., 12, Solum.
Anton Olsen, s., 8, Solum.
Kirsten Olsd., d., 6, Solum.

Bloms plass u. Strømdal

(Hus). 2 Husholdninger.

Jens Jacobsen, hf., hm. uden jord, Kjører, g., 61, Solum.
Kirsten Jensd., g., 62, Gj.
Tone Marie Andersd., ug., underholdes af fattiggassen, 64, Gj.

Tyskland u. Strømdal. Brakke. Husholdning 3.

Arne Arnesen, hf., hm. u. jord, Flaademand, g., 23, Solum pr.
Maren (Karen?) Thommesd., g., 30, Solum.
Gusta Arnesd., d., 2, Skien.

Tyskland u. Strømdal. Brakke. Husholdning 4.

John Kittilsen Nehs(?), hf., hm. u. jord, Snedker, g., 53, Solum.
Maren Pedersd., g., 55, Solum.
Andrine Johnsd., d., 10, Gj.

Gulseth. L.nr. 11 a, b, og 15. Hus 2. Husholdning 2.

John Larsen, hf., hm. u. jord, Flaademand, g., 45, Solum.
Ingeborg Hansd., g., 40, Seude (Sauherad).
Anders Gulbrandsen, hendes søn, 8, Seude.
Johan Johnsen, deres søn, 5, Skien.
Ingeborg K. Johnsd., d., 2, Solum.

Gulset, Myren, L.nr. 11b.

Gunder Larsen, hf., g.br., Selveier, g., 50, Gj.
Kirsten Hansd., g., 52, Solum.
Laurits H. Gundersen, s., Sømand, 19, Solum.
Mathea Gundersd., d., 17, Gj.
Johan Rolf Gundersen, s., 11, Gj.

Gulseth, L.nr. 14a.

Jens Steen Jacobsen, hf., G.br., Selveier, g., 56, Gj.
Karen Isaksd., g., 47, Solum.
Jacob Jensen, s., 14, Gj.

Gulseth, L.nr. 14b.

Børre Jacobsen, hf., G.br., Selveier, g., 51, Gj.
Gunhild Hansd., g., 48, Solum.
Hans Jacob Børresen, s., Sømand, 19, Gj.
Karen Marie Børresd., d., 15, Gj.
Borger Børresen, s., 13, Gj.
Nils Børresen, s., 10, Gj.

Gulseth, L.nr. 20.

Hans Andersen, hf., G.br., S.eier, g., 34, Solum.
Kirsten Clemetsd., g., 33, Holden. (Holla.)
Anders Hansen, s., 11, Holden.
Hansine Hansd., d., 2, Gj.

Gulseth, L.nr. 22.

Paul Larsen, hf, husmand og forpagter, g., 40, Gj.
Aslaug Gundersd., g., 44, Saude.
Aaste Paulsd., d., 16, Solum.
Gunhild Paulsd., d., 10, Solum.
Lars Andreas Paulsen, s., 7, Solum.
Ingeborg Paulsd., d., 4, Solum.
Gunder Paulsen, s., 1, Gj.

Gulseth, L.nr. 23a.

Knud Gundersen, hf., G.br., S.eier, g., 32, Porsgrund.
Karen Andersd., g., 24, Solum.
Anna Gurine Knudsd., d., 2, Gj.

Gulseth, L.nr. 23b. Hus 1. Husholdning 3.

Peder Halvorsen, hf., hm. uden Jord, Skomager, g., 29, Solum.
Anne Evensd., g., 31, Bøe.
Hans Pedersen, s., 4, Gj.
Gunder Pedersen, s., 2, Gj.

Falkumhaven. L.nr. 28b. 3 husholdninger i hovedbygningen.

Isak Hansen Nærum, hf., G.br., S.eier, g., 60, Gj.
Petrea Christensd., g., 23, Solum
Bertha Andrea Nærum, d., 3, Gj.
Ragnhild Nærum, d., 2, Gj.
Ingeborg Nærum, d., 1, Gj.

Falkum N. Plass

Anders Pedersen, hf., hm. med Jord og Jordarbeider, g., 39, Solum.
Anne Isaksd., g., 46, Holden.
Peder Andersen, s., 12, Holden.
Isak Andersen, s., 9, Holden.
Ole Andersen, s., 7, Holden.
Carl Andersen, s., 4, Gj.

Mæla Store. L.nr. 31, 32, 39, 40, 41a,b.

Fredrik C. S. Borchsenius, hf., S.eier, Foged, g., 58, Danmark.
Margrethe Borchsenius, g., 55, Solum.
Sophie A. Borchsenius, d., 26, Solum.
Antonie Borchsenius, d., 24, Solum.
Jonas Borchsenius, s., Studerende, 18, Gj.

Hus samme sted

Johan Skoglund, hf., hm. uden jord, Landbrugsbestyrer, g., 39, Sverige.
Ingeborg Ingebretsd., g., 43, Solum.
Anna M. Skoglund, d., 3, Gj.

Hus. Store Mæla.

Maren Gurine Kittilsd., enke, Havearbeiderske, 49, Solum.
Anne Gurine Halvorsd., d., 13, Gj.
Karoline Halvorsd., 9, Gj.
Andreas Halvorsen, s., 5, Gj.

Hus. Store Mæla. 2 husholdninger.

Nils Gundersen, hf., hm. uden Jord, Snedker, g., 46, Gj.
Maren Iversd., g., 52, Solum.
Anne A. Nilsd., d., 22, Gj.
Karen Hansd., Syarbeiderske, enke, 54, Gj.

Aarhus (hus). L.nr. 45b.

Hans Jensen, hf., St....arbeider, g., 30, Solum.
Marthine Jensd., g., 28, Gj.
Maren Hansd., d., 3, Gj.
Anna J. Hansd., d., 2, Gj.
Anne Hansd., Hans Jensens Moder, eier af jord, enke, 67, Porsgrund.
Kirstine M. Jensd., hendes d., sygelig, ug., 40, Solum.

Wenstøb Nordre. L.nr. 70a2.

Ole Aslaksen, hf., G.br., S.eier, g., 48, Bøe.
Karen A. Andersd., g., 53, Solum.

Wenstøb Nordre. L.nr. 73a. (Husmannsplass).

Nils Andersen, hf., hm. med Jord, Bjelkehugger, g., 55, Gj.
Karen Olsd., g., 59, Solum.
Andreas Nilsen, s., Saugarb., 22, Gj.
Ole Nilsen, s., Møller, 17, Gj.
Karen Gurine Nilsd., d., 13, Gj.

Hus 1. Skavanhagen u. Fossum.

Nils Pedersen, hf., dagarb., g., 58, Eidanger.
Maren Taastensd., g., 59, Solum.
Peder Nilsen, s., Former, ug., 26, Solum.
Gunder Nilsen, s., Matros, ug., 21, Solum.
Kirstine Nilsdatter, d., arb. hjemme, 19, Gj.

Hus 6. Skavanhagen u. Fossum. Husholdning nr. 2.

Anders Olsen, hf., Modellsnedker, g., 45, Gj.
Andrea Gundersd., g., 45, Solum.
Ole Petter Andersen, s., 14, Gj.
Gundhild Andersd., d., 12, Gj.
Gustav Andersen, s., 12, Gj.
Olaves Andersen, s., 8, Gj.
Ernst Andersen, s., 5, Gj.

Liabrakke 5 under Fossum. Brakke. Husholdning 2.

Halvor Hansen hf., Opgiver i Støberiet, g., 38, Gj.
Karen Andrea Thorsd., g., 47, Solum.
Ole Halvorsen, s., 16, Gj.
Marthe Halvorsd., d., 11, Gj.

Bø Plads 1. L.nr. 80.

Gunder Aslaksen, hf., hm., med Jord, Snedker, g., 44, Gj.
Kirsten Nilstd., g., 34, Solum.
Inger Marie Gundersd., d., 14, Gj.
Nils Gundersen, s., 11, Gj.
Mads Gundersen, s., 10, Gj.
Anne Kirstine Gundersd., d., 7, Gj.

Bø Plads 2. L.nr. 80.

Peder Christensen, hf., hm. med Jord, Grubearb., g., 35, Solum.
Karen Kirstine Larsd., g., 35, Gj.
Lars Pedersen, s., 6, Gj.
Christen Pedersen, s., 4, Gj.
Jens Larsen, Konens Broder, ug., 47, Gj. Sindsyg fra sit 27. aar.

Jønnevald. L.nr. 134.

Hans Olsen, hf., G.br., Forpagter, g., 45, Solum.
Maren Nilstd., g., 46, Skien.
Peder Jørgensen, hendes s., Sømmand, 21, Skien.
Jørgine Hansd., hendes d., 14, Skien.
Hans M. Hansen, hendes s., 11, Gj.
Olaus Hansen, hendes s., 9, Gj.
Edvard Hansen, hendes s., 6, Gj.

Tufte. L.nr. 140 og 149(av Grini) b. Husholdning 1.

Helene Andersd., nyder fattigunderstøttelse, leier hus, enke, 73, Solum.

Grini. L.nr. 148, 150, 63.

Knud P. Christoffersen, hf., G.br., S.eier, g., 45, Kongsberg.
Karen Iversd., g., 55, Solum.
Nils Petter Knudsen, s., hjælper faderen med gaardsbruget, 21, Gj.
Carl Knudsen, s., 19, Gj.
Johan Knudsen, s., 12, Gj.

N. Rising. L.nr. 158a. Hus.

Nils Thorsen, hm. uden Jord, Vedhugger, g., 51, Solum.
Maren Knudsd., g., 50, Saude. Sindsyg fra sit 35te aar.
Kari Olsd., Passer ovennevnte Maren Knudsd., enke, 42, Saude.
Anders Nilsen, hendes søn, 12, Gj.

Øvre Semb. L.nr. 414a og 414b (Kastdalen).

Marthe Carlsd., husmoder, Gaardeier, enke, 64, Solum.
Carl Gunnuldsen, s., bestyrer g.br. for moderen, ug., 23, Gj.
Mari Thommasd., føderaadskone, enke, 99, Lunde.

Skilbred. L.nr. 430a. Hus 2. Husholdning 2.

Kari Vetlesd., ligesaa (nyder understøttelse af Fattikassen), ug., 79, Solum.

Holm. L.nr. 432, 433.

Ingeborg Evensd., husmoder, leil., enke, 85, Froland.
Even Olsen, hendes s., bestyrer g.br., g., 46, Gj.
Maren Isaksd., g., 37, Gj.
Olava Evensd., d., 11, Gj.
Isak Evensen, s., 7, Gj.
Ingeborg Evensd., d., 3, Gj.
Anders Olsen, hendes s., tj., ug., 42, Gj.
Mari Bjergusd., Lægdslem, ug., 70, Solum.

Doxrød. L.nr. 438 og 435a.

Lars Sørensen, hf., G.br., S.eier, g., 39, Solum.
Karen Halvorsd., g., 33, Gj.
Ingeborg Larsd., d., 2, Gj.

Ballestad N. L.nr. 221, 227, 228, med**Grønnerødsæter, Matr. 112, L.nr. 377.**

Christen Mathiasen, hf., S.eier, G.br., g., 51, Solum.
Ragnhild Andersd., g., 61, Gj.
Gunhild Mikkelsd., hendes d., ug., 30, Gj.
Andrea Christensd., d., 18, Gj.

Ballestadrønningen med Myrjordet. L.nr. 223b og c.**(Egen husholdning i huset:)**

Karen Arnesd., Follougkone (kaarkone), enke, 63, Solum.

Bøle. L.nr. 231. Hus.

Nils Jensen, hf., hm. uden Jord, Dagarb., g., 40, Gj.
Kirstine Jacobsd., g., 34, Solum.
Mathilde Jensd., d., 8, Gj.
Jens Nilsen, s., 6, Gj.
Mariane Nilstd., d., 3, Gj.
Mari Aslaksd., hans moder, fattiflem, enke, 85, Gj. Blind.

Bøle, l.nr. 232b4 og Ballestad, l.nr. 215ab.

John Jacobsen, hf., S.eier, G.br., g., 59, Gj.
Ragnhild Ingebretsd., g., 50, Gj.
Sigurd Pedersen, tj., ug., 24, Slemdal.
Ingeborg Christensd., tj., ug., 22, Hitterdal (Heddal).
Karen Christiansd., tj., ug., 29, Gj. Baptist
Helene Halvorsd., tj., 10, Holden.
Andreas Halvorsen, hjælper Svigerfaderen med g.br., g., 29, Solum.
Mathilde Johnsd., g., 21, Gj.
Claudia Andreasd., d., 2, Gj.
Julie H. Andreasd., d., 1, Gj.

Houen, l.nr. 235, Bøhle(matr. nr. 71) l.nr.231 og**Grønnerød (matr. nr. 115) l.nr. 381b.****Hus:**

Johannes Kittilsen, hf., hm. uden Jord, Bjelkehugger, g., 42, Solum.
Tilhører frimenigheden.
Oline Pedersd., g., 45, Solum. Tilhører frimenigheden.
Inger Johannesd., d., 15, Solum.
Maren Johannesd., d., 11, Solum.
Hans Johannesen, s., 9, Gj.
Severine Johannesd., d., 6, Gj.
Johan Johannesen, s., 1, Gj.

Hus under samme eiendom.

Knud Christiansen, hf., hm. uden Jord, Sømmand, g., 52, Skien.
Anne Hansd., g., 44, Graaten (Solum).
Gustav Knudsen, s., ug., 21, Solum.
Jacob Knudsen, s., 17, Solum.
Fredrik Knudsen, s., 14, Solum.
Jørgen Knudsen, s., 11, Gj.
Petter Knudsen, s., 7, Gj.
Christen Knudsen, s., 1, Gj.

Meenstad, (Mindaa) l.nr. 237b. Husholdning 2.

Isak Andersen, hf., Inderst, Bjelkehugger, g., 32, Gj.
Inger L. Knudsd., g., 29, Solum.
Annette Isaksd., d., 3, Gj.

Buer, l.nr. 242 og Meen, l.nr. 239, 241.

August Isaksen (Klyve), hf., S.eier, G.br., 31, Solum.
Maren Johnsd., g., 30, Gj.
Karen J. Augustsd., d., 8, Gj.
Mathias Augustsen, s., 6, Gj.
Andreas Augustsen, s., 3, Gj.
Olaf Augustsen, s., 1, Gj.

Engrav, l.nr. 245a,b og 246.

Søren Pedersen, hf., S.eier, G.br., g., 46, Gj. Baptist.
Anne Abrahamsd., g., 43, Solum.
Peder Sørensen, s., Sømand, ug., 21, Gj.
Julie Sørensd., d., 15, Gj.
Dorte Sørensd., d., 11, Gj.
Berta Sørensd., d., 4, Gj.
Søren A. Sørensen, s., 2, Gj.

Engrav. Ryggen, under l.nr. 245a,b og 246.

Isak Olsen, hf., hm. med Jord, g., 78, Gj.
Gunhild Larsd., g., 69, Solum.
Haakon Jonassen, Jordarb., g., 30, Sverige.
Gurine Jensd., g., 32, Solum.
Lene M. Haakonsd., hans datter, 3, Gj.

Riis N., l.nr. 277, 3.

Edvard Andersen, hf., S.eier, Blikkenslager, g., 29, Gj.
Ingeborg Olsd., g., 24, Siljord.
Ingeborg K. Edvardsd., d., 3, Gj.
Anders Edvardsen, s., 2, Gj.
Asgjer Gjermundsd., hans moder, Follougskone,
enke, 56, Solum.

Riis N., l.nr. 277.

Kittil Olsen, hf., Skrædder, g., 28, Gj.
Karen Birgitte Arnesd., g., 34, Solum.
Inger Mathea Kittilsd., d., 3, Gj.
Anne Olalia Kittilsd., d., 1, Gj.

Riis S., l.nr. 280 og Vosserrødklev, l. nr. 367.

Torjus Rasmussen, hf., S.eier, G.br., 43, Gj.
Elise Marie Halvorsd., g., 35, Solum.
Anne Lovise Torjusd., d., 3, Gj.
Kirsten Rosind Torjusd., d., 1, Gj.

Ærsø (trolig under Hauen).

Gunder Steenulsen, hf., hm., enkem., 79, Solum.
Anne Gundersd., d., Styrer huset, ug., 32, Gj.

Borge V., l.nr. 249. Hus 2.

Hans Knudsen, hf., Huseier, Tømmermand, g., 32, Gj.
Metodist.
Marie Aasoldsd., g., 33, Solum. Metodist.
Kirstine Hansd., d., 5, Gj. Metodist.
Kornelius Hansen, s., 3, Gj. Metodist.
Anna Hansd., d., 1, Gj. Metodist.

Borge V., l.nr. 249. Hus 7.

Halvor Johnsen, hf., Huseier, Matros, g., 36, Solum.
Anne Marie Andersd., g., 32, Gj.
Hanna Marie Halvorsd., d., 10, Gj.
Maren Serine Halvorsd., d., 8, Solum.
Jonas Halvorsen, s., 7, Gj.
Anne Kirstine Halvorsd., d., 5, Gj.
Andreas Halvorsen, s., 3, Gj.
Emil Halvorsen, s., 1, Gj.

Borge V., l.nr. 249. Hus 11.

Søren Hansen, hf., Huseier, Matros, g., 35, Solum.
Anne Marthine Olsd., g., 29, Gj.
Kirstine Marie Sørensd., d., 8, Gj.
Hans Sørensen, s., 6, Gj.
Mathilde Sørensd., d., 2, Gj.

Borge V., l.nr. 249. Hus 12.

Hans Peter Pedersen, hf., Huseier, Sjaubarb., g., 50, Solum.
Anne Kirstine Trondsd., g., 50, Gj.
Torjus Hansen, s., Sømand, ug., 22, Gj.
Petrea Hansd., d., 16, Gj.
Peder Hansen, s., 13, Gj.
Anne Marie Hansd., d., 12, Gj.

Borgestad, l.nr. 250. Hus 18. Husholdning 1.

Kirsten Olsd., Husmoder, Huseier, g., 50, Solum, Metodist.
Hendes mand reist til Amerika for 3 Aar siden, uden
visshed om tilbakekomst.
Thoresius Clausen, s., Sjaubarb., ug., 21, Gj. Metodist.
Ole Clausen, s., Sjaubarb., 19, Gj. Metodist.
Johanne Clausd., d., 16, Gj. Metodist.
Klara Clausd., d., 13, Gj. Metodist.
Anne Marie Clausd., 7, Gj. Metodist.

Borgestad, l.nr. 250. Hus 18. Husholdning 3.

Isak Olsen, hf., Logerende, Sjaubarb., g., 30, Gj.
Berthe Nilsd., g., 39, Solum.
Marie Isaksd., d., 5, Gj.
Kirstine Isaksd., d., 3, Gj.
Olava Isaksd., d., 1, Gj.

Borgestadholmen, l.nr. 250a. Hus 2.

Herman Larsen, hf., hm. uden Jord, Teglarb., g., 40, Skien.
Inger Hansd., g., 35, Solum.
Marie Hermansd., d., 10, Gj.
Hans Hermansen, s., 2, Gj.
Berthe Marie Knudsd., hans Moder, enke, 65, Gj.

Borgestadholmen, l.nr. 250a. Hus 10. Husholdning 1.

Ole Amundsen, hf., Inderst, Sømand, g., 48, Solum.
Kirsten Andersd., g., 44, Solum.
Christen Larsen, Stedsøn, 13, Gj.
Caroline Olsd., deres d., 8, Gj.
Andreas Olsen, s., 4, Gj.

Borge Ø., l.nr. 270.

Nils Laurits Pedersen, Skolelærer med Jord, ug.,
34, Solum.

Borge Ø., l.nr. 264. Hus 10. Husholdning 2.

Jørgen Tjøstølsen, Logerende, Bjelkehugger, g., 57, Skien.
Anne Isaksd., g., 61, Solum.

Borge Ø., l.nr. 274b.

Ole Christiansen, G.br., S.eier, g., 54, Gj.
Berthe Marie Andersd., g., 56, Solum.
Karen Kirstine Olsd., d., ug., 26, Gj.
Christian Olsen, s., ug., 24, Gj.
Anders Olsen, s., ug., 22, Gj.
Kirsten Marie Olsd., d., 19, Gj.

Kjølnæs, l.nr. 276. Husholdning 2.

Hans Carl Halvorsen, hf., Bruger Paus' Gaard, g., 37, Solum.
Mathea Gulliksd., g., 38, Solum.
Hanna Karoline Hansd., d., 12, Gj.
Marthe Marie Hansd., d., 10, Gj.
Anne Johanne Gurine Hansd., d., 6, Gj.
Hanna Marie Hansd., d., 1, Gj.

Avestad, l.nr. 301. Hus 1. Husholdning 2.

Anne Marie Nilsd., Logerende, enke, 52, Solum.
Jacob Isaksen, s., 14, Gj.

Frogner N., l.nr. 165b, 4.

Erik Pedersen, hf., Jordbr., S.eier, g., 64, Gj.
Karen Nilsd., g., 56, Gj.
Berthe Kirsten Eriksd., d., 18, Solum.
Susanne Eriksd., d., 13, Solum.

Lundsaaen, l.nr. 411.

John Torgersen, hf., Jordbr., S.eier, g., 40, Solum.
Mari Steinersd., g., 50, Saude.
Maren Gurine Johnsd., d., 15, Gj.
Johan Johnsen, s., 12, Gj.
Gunhild Johnsd., d., 9, Gj.

HVEM VAR ANSLO?

Av Fokke F. van der Meer

Hvis du som turist skulle vandre rundt omkring i sentrum av Amsterdam, er det liten sjanse for at du ville oppdaget Begijnhof. Bare hvis du har gjort hjemmelekse eller er i selskap av en kjentmann, finner du frem, enda Begijnhof ligger midt i byen.

- reproduksjon av tegning av Anton Pieck: Egelantierstraat i Amsterdam

Disse *hoffes*, som det finnes ca. 50 av bare i Amsterdam er bygget i løpet av Amsterdams 800-årige historie, og er boligtau drevet av stiftelser som tilgodeser visse grupper eldre, ofte kvinner. Tidligere kunne dette være nonner av mer verdslige ordener, senere ble det bygget *hoffes* for blant annet enker og tjenestepiker. Selv om Begijnhof er den største og mest kjente av alle *hoffes* i Amsterdam, så finnes det én som er spesielt interessant for nordmenn: Ansloshofje eller Claes Claesz *hofje*. Den ligger i Egelantiersstraat i det området som heter Jordaan og er bygget i 1616 av Claes Claesz Anslo.

Claes var født i Oslo (som het Anslo i Nederland på denne tiden) i 1555 (jfr. Norsk Biografisk Leksikon) og flyttet til Amsterdam i 1580 og der han døde i 1632. Hans far het Claes Hollender og var borgermester i Oslo. Navnet tyder på at Claes Sr kom fra Nederland, og det ville vært spennende å vite hvordan en hollender på denne tiden fikk bli borgermester i Oslo. Claes Sr hadde en sønn til ved navn Trond, som også har rukket å bli borgermester i Oslo. Av Trond finnes det et maleri i Oslo Bymuseum. Her er han avbildet med kone og barn, både som levende og avdød, noe som ikke var uvanlig på denne tiden. Trond er blant forfedrene til Thor Gundersen, visesformann i Grenland Ættehistorisklag.

Claes Claesz Anslo, bror av Trond, flyttet altså til Amsterdam, hvor han ble en fremgangsrik lakenkjøpmann. I 1582 giftet han seg med Geert Jans og ekteparet fikk 4 sønner. Den yngste av disse, Cornelis (1592 - 1646) ble en kjent mennonitisk prest som er både malt og etset av Rembrandt (ca. 1640). Den store nederlandske dikteren Vondel har i denne anledningen utfordret Rembrandt ved å skrive følgende dikt:

*Ay, Rembrandt, mael Cornelis stem
Het zichtbre deel is 't minst van hem
't Onzichtbre kent men slechts door d'ooren
Wie Anslo zien wil, moet hem hooren.*

På norsk:

Hei, Rembrandt, mal heller Cornelis' stemme
Hans synlige del er minst verdt å kjenne
Det usynlige oppfattes kun gjennom øret
Om man Anslo vil se, må man heller ham høre. *)

En av Claes' barnebarn, Reyer Anslo (1626 -1696), gikk i Vondels fotspor og ble en kjent dikter som ble hedret av bl.a. dronning Christina i Sverige. Reyer konverterte

- foto av Ansloshofje beliggende i Egelantierstraat

til den katolske kirke og hans navn forekommer således i katolske fortegnelser over konverterte.

Før sin død bygget Claes Ansloshofje i de nye byområdene som ble til på denne tiden. I Egelantierdwarstraat avsløres Ansloshofje kun gjennom en liten port som leder til gårdsplassen. En annen inngang, i Egelantiersstraat, er merket med en fasadestein hvor tre piler er avbildet. Kunne dette være de samme pilene som St. Halvard holder i hånden og som er avbildet i Oslo byvåpen? Selve *hoffen* består av tre avdelinger, og er litt uvanlig. Små hus er ordnet med fasadene vendt innover mot en liten plen, med den selvfølgelig vannposten i enden.

Den dag i dag er husene fortsatt bebodd, mens en annen del av bygningene er tatt i bruk som en restaurant ved navn Claes Claesz restaurant.

Ovenstående er det foreløpige resultatet av litt forskning, både i felten, litteraturen og på Internett. Som innfødt og oppvokst i Amsterdam, og nå bosatt i Norge i over 36 år, har jeg fattet interesse for norsk-nederlandske relasjoner og for guiding av norske grupper i Amsterdam med betoning av disse relasjonene.

- foto av maleriet av Trond Clausen
(original i Oslo Bymuse)

Nettopp har jeg fått rede på en femogtyve år gammel artikkel med påstand om at historien om Claes Claesz er en legende. Denne påstanden er basert på dokumenter som tyder på at det fands to eldre generasjoner av Claes' slekt i Amsterdam.

Men ingen forsøk har blitt gjort for å klarlegge om noen av denne slekten har reist ut til Oslo ... Så det er fortsatt en jobb a gjøre.

Ta gjerne kontakt med

Fokke F. van der Meer
Elgfaret 18
3930 Porsgrunn
Tel. 35511534
E-mail: fva-meer@online.no

*) oversettelse v/ Steinar van der Meer

ROWBERG-ARKIVET

Av Kersti Sorter

Arkivet vårt inneholder mange interessante kilder. Mest fra Telemark, hovedsaklig Grenlands-distriktet, med omliggende kommuner. Men også kilder som dekker hele Norge. I denne kategorien har vi Rowberg-arkivet som det, så vidt vi vet, bare finnes to eksemplarer av i Norge. Arkivet ble kjøpt fra St. Olavs College i USA.

I 1914 startet Andrew A. Rowberg å gå igjennom norsk-amerikanske aviser og andre publikasjoner for å finne nekrologer, bryllups- og dåpsannonser, etc. Han holdt på til ca. 1970. Samlingen ble ca. 1600 mikrofilmkort og inneholder ca. 125.000 utklipp. Flesteparten av utklippene ble sortert alfabetisk etter navn. Noen få ble arrangert geografisk.

Rowberg-arkivet inneholder også genealogiske utklipp (ca. 175 kort). Her står det mer om personene og noen artikler inneholder også bilder. Det ser ut til at de eldste utklippene ligger først og de nyeste sist, uten at de ligger sortert etter dato.

Norse American Centennial (16 kort) fra 1925. Diverse presseklipp fra hundreårsfeiring for norsk innvandring i Amerika.

Viking Discovery & Exploration 1923-1933 (2 kort) og Viking Discovery & Exploration in America 1931-1952 (1 kort). Inneholder diverse utklipp ang. funn og artikler om vikingenes oppdagelse av Amerika.

HVEM FORSKER HVA ?

Dette har vi forsøkt før, men med heller dårlig resultat. Vi håper derfor at flere medlemmer er med nå, slik at vi kan få laget en god "Hvem forsker hva" oversikt.

Vedlagt vil dere finne et skjema, som vi håper alle vil fylle ut og returnere til laget.

Der skal dere gi en kortfattet beskrivelse av hva dere forsker på og hva dere søker hjelp om. Skriv gjerne i stikkordsform, men få med noe detaljer slik at de som leser dette, forstår hva dere er ute etter. Vi ønsker ikke sidevis med etterlysninger; det har vi ikke plass til, men bruk gjerne den plassen som er avsatt i skjemaet.

Videre vil vi gjerne at dere opplyser om hva dere har, som dere kan være villige til å dele med andre; det være seg forskingsresultater, familiehistorier, mikrofilm etc. Det er jo litt viktig at den som ber om hjelp fra andre, også kan være villig til å gi litt selv, dersom man har noe.

Jeg har selv vært med i lignende oversikter i bl.a. Norsk Slekthistorisk Tidsskrift, og har på bakgrunn av det, funnet fram til slekt som jeg aldri ville ha funnet uten hjelp.

Så ta pennen fatt og vær med på "Hvem forsker hva i Grenland Ættehistorielag"

Resultatet vil vi enten trykke i "Ætt og Annet", eller dersom det blir god respons, kanskje trykke som et eget hefte. Vi får se.....

Hilsen
Jan

Følgende datadisketter kan leveres.

Diskett nr. 2. **Bamble**. ASCII-format.

Folketelling 1885 for **Langesund** og **Stathelle**.
Skifter 1695 - 1790 for **Bamble** og **Langesund**.
Kirkegårdsregister for **Langesund**, **Rørholt** og **Stathelle**.

Diskett nr. 4. ASCII-format.

Skifter 1700 - 1800 for **Brevik**.
Fødte og døde 1900 - 1924 i **Brevik**.
Folketelling 1885 for **Brevik**.
Folketelling 1725 for **Eidanger**.
Kirkegårdsregister for **Brevik**, **Porsgrunn Vest** og **Tørmo**.
Folk fra **Moldhaugen** i **Solum kirkebok** 1855-1920.
Folk fra **Moldhaugen** fra folketellinga 1891.

Diskett nr. 6. **Gjerpen**. ASCII-format.

Brukere av gårder i 1670.
Folketellinger 1825, 1835, 1845, 1865 og 1891.

Diskett nr. 6A. **Gjerpen** og **Solum**.

Presteattester **Gjerpen** 1783 - 1878
Gjerpenfødte viet i **Skien** 1814 - 1910
Kirkegårdsregister for **Borgestad**, **Gjerpen**, **Luksefjell** og **Valebø**.
Kirkegårdsregister for **Mælum**, **Nenset**, **Omdal**, **Pollen** og **Solum**.

Diskett nr. 6B og 6C. **Gjerpen**.

Skifter 1665 - 1895.

Diskett nr. 6D - 6G (4 stk). **Gjerpen**.

Kirkebok 1681 - 1814. (Trolovelse til 1829).

Diskett nr. 8. **Drangedal**. ASCII-format.

Folketellinger 1762 for **Drangedal med Tørdal**.
Folketellinger 1801, 1855 og 1865 for **Drangedal uten Tørdal**.

Diskett nr. 10. **Skien**. ASCII-format.

Div. Skattelister 1638 - 1712 (13 stk.)
(innbefatter delvis **Porsgrunn**, **Brevik**, **Langesund** og **Kragerø**).
Skifteprotokoll nr. 1, 2, 3 og 4. 1666 - 1723
Kirkebok nr. 1 for 1659 - 1679
Kirkegårdsregister for **Johannes**, **Lie**, **Nordre Gravlund** og **Gimsøy**.
Presteattester 1790 - 1831.

Diskett nr. 11. **RTF-format**. (Det som er merket med * kan leveres i **ASII-format**).

Skifter 1663 - 1796 for **Sannidal***.
Register til **Sannidal Bygdebok***.
Jordebok 1615 for **Sannidal***.
Matrikler 1647*, 1838 og 1905 for **Sannidal**.
Matrikler 1886* og 1905 for **Skåtøy**.
Kirkegårdsregister for **Felle*** og **Kragerøs omegn***, (**Langøy**, **Ospevika** og **Støle** samt **Ormdalen** i **Sønderled** i **Risør**).

Diskett nr. 14. **Seljord**. ASCII-format.

Kirkebok nr.1. 1654 - 1684.

Diskettene selges til medlemmene for kr. 40,- pr.stk.. Bortsett fra diskett 6B - 6G, 8 og 14 samt fila "Register til Sannidal Bygdebok" på diskett 11 finnes alt på Internett.

Reidar Ballestad.

Rettelser på disketter.

Kirkebøker, Gjerpen.

G169713D.ASC. Dåp 3.5.1702

Står Halvor **Rosevalds** søn Hølie. Skal være Halvor

Bechevalds søn Hølie.

G173146D.ASC. Cant. 1744.

Står **Lars Haagenssøns** Karen. Skal være **Haagen**

Haagenssøns Karen.

G174795B.ASC. Begr.nr. 40, 1771

Står **Haagen Haagensens** s. Halvor 3 mnd. Skal være

Hans Haagensens s. Halvor.

G177195D.ASC. Dåp nr. 137, 25.10.1789.

Står **Jon Tovsens** db. Jacob fra Ejkonrøe. Skal være

Jon Halvorsen.

Skifter, Gjerpen.

Skifte 230. Min antakelse på at hun hadde vært gift 3 ganger stemmer ikke. Hun var kun gift 2 ganger.

Sønnen Niels har feil patromymikon iflg. G.S. Han heter Niels **Mortensen**, d.v.s. at begge barna er fra 1.ekteskap med Morten Børgerssen.

Skifte 1064. Står: Enka Inger Larsdatter og 1 barn (navn?). Barnet heter **Anne**. (Se skifte 1176 etter enka.)

Skifte 1176. Står: Enkem. **Halvor** Skal være **Halvor Johnsen**. (Se skifte 1064 etter avdødes 1. ektemann.)

Skifte 1526: De har også en sønn **Lars**, f. 1810. (Se skifte 1609) Dattera Inger er g.m. Hans Christoffersen (?) **Bøe**. Skal være **Rød**.

Folketellinger, Gjerpen.

F.t. 1845. Huus under østre Borge. Huus nr. 3. .

Står Maren Haavardsd., g., 39. Skal være Maren Haavardsd., g. 58.

(Hun er født 1787 i Eidanger. R.Ba.)

F.t. 1865. Aas Nordre. L.nr. 98.

Står **Lars Aslaksen**, s.

Står **Anne Marie Aslaksd.**, d.

De heter h.h.v. **Isaksen** og **Isaksd.** og begge er stebarn til Aslak Halvorsen iflg. Kj. Olsen. Se folketelling 1845, L.nr.98, Aas nordre.

F.t. 1891. Rising (Nordre) g./br. 58/1. Husliste 57. .

Det er nevnt 3 døtre her: Inger Kirstine, Hanna og Marine, alle med etternavnet **Jørgensdatter**.

De er ikke døtre, men søstre til Jørgen Halvorsen og har da etternavnet **Halvorsdatter**. Dette iflg. Kj. Olsen.

Kirkegårder.

Gjerpen: "1"/"E"/"59"/"Peder"/

Holm /"1892.12.25"/"1899.02.04"/ x)

x) Iflg. kirkeboka er han f. 1891.12.25. Kj.O.

"2"/"D"/"18"/"Anna Marie"/"Hoppestad"/"1882.08.18"/"1929.01.12"/"F.: Holm x)
x) Iflg. kirkeboka er hun f. 1881.08.19. Kj.O.

Skifter, Sannidal. .

I skiftet 1788 3/4 på Haukholt etter Nils Rasmusen står på 2.barn, **Findboe Nilsen** 2 år. Skal være 20 år.

I skiftet 1753 13/2 på Haukholt står enkem. oppført

som **Ellef Nielsen**. Skal være **Ellef Jensen**. Se skifte etter Ellef 1776 22/5 på Haukholt.

Reidar Ballestad.

FRA SELJORD KIRKEBOK.

Av Torbjørn Aasetre.

Hans Amonsens Wille, som var sogneprest i Seljord fra 1753 og utover har i kirkeboka skrevet ned en del artige ting, i alt 11 sider. Her er noe historiedata, prestehistorie for Seljord og andre historier. Jeg har plukket ut en drapssak og et par andre ting.

1654, Paaskeaften i et Bele-Wessel paa Bringen i Mandal gir Svennung Hogstuen og Johannes Dyrland sig i klammen med Halvor Midgaarden, Halvor Laurson Rui, som var hans stesønn, tog hans parti. De 2de første, som vare brødre, trak fram sin kniv ud, og Svennung som tilige med broderen sidde paa den side af bordet som vendte til stuen, tøy sig over bordet og stak efter Halvor, som med sin sted-fader sat op til veggen, mange gange, men hver gang kastede de sig til side for at undvige stingerne, hvorover Svennung, da han ikke kunde ramme ham, kasted kniven løst og satte den i hans brystbarm, og derpaa bukkede sig for at tage Halvors kniv op, som var falden under bordet af hånden paa ham, da han drog den ind for dermed at forsvare seg, men i det samme bukkede sig, tog Halvor hans kniv ud af brystet og stak den anden i skulderen, hvoraf han maatte døe.

Den gang var Lorens Børjeson Laugmann i Skien, og Klaus Anderson
Foged og Tobias Mortenson Heitmann Sorenskriver i østre og øvre Tellemarken, og som boede her i Seljord.

Så følger en linje nederst i boka som er uleselig).

Halvor Laurson Rui blev frikient ved Laugtingets Dom, som faldt 2den Søgning før midfaste 1655. I blandt andet forteller Ouen Kleffer i sit vidnesbyrd, som i denne Domsrett var indført, forteller at Halvor Dyrland og Johan Midgaarden vare oppe og Laupnes ? med hver sin kniv, hvilket vil vel sige det samme som at knivstinges. 1654, paaskeaften i et Bele-Bessel skal dette mord eller Drap paa Svenung Giermundsen Hougstuen funnet sted.

Fladdals nuværende kirke indvied Anno 1654 den 29. Octbr., som var den 23. Trinitatis.
Samme aar ved St.Hansdagstid afbrændte Seljord præstegaard paa et hus nær, som var eldhuset, hvor Hr. Zacharias Skankes kone maatte ligge i barselseng.

OM 2 STK. HANS I SAMME FAMILIE - OG LITT TIL.

Av Hans Mathisen.

Min tipp-tipp-oldefar (min farfars farfars far) var **Nils Hansen** (ca. 1720-1794), som ifølge Lorens Berg "trolig var fra Skinmo". Han ble gift i Hedrum kirke med **Torine Karlsdatter Skinmo** den 13.01.1760, og da kalles han faktisk Nils Hansen Skinmo.

Jeg mener å kunne sannsynliggjøre at Nils Hansen virkelig *var* fra Skinmo og sønn av **Hans Hansen Haugen/Skinmo** (les: opprinnelig fra Haugen, senere på Skinmo) og hustru **Åse Nilsdatter Ringdal**.

Nils Hansens og Torine Karlsdatters nesteldste datter **Else** (1765-1837) var, ifølge skiftet etter ham i 1794, gift med **Hans Hansen Eineren**, Brunlanes. Ifølge kirkeboken for Brunlanes ble ganske riktig en Else Nilsdatter og en Hans Hansen Eineren gift der 15.06.1787. Da anføres det i kirkeboken at *de to er søskenbarn*. I følge bygdeboken for Brunlanes (av Astrid Jansen) ser det ut for meg som om forfatteren mener dette slektskapet skulle skyldes at bruds og brudgoms *mødre var søstre*. Den Else (med Elisabeth i parentes!?) Nilsdatter som i følge bygdeboken gifter seg med Hans Hansen Eineren, sies nemlig å være datter av **Nils Kristensen Eineren** og **Johanne Torgersdatter**, og denne Johanne er formodentlig søster av Hans Hansen Einerens mor, som var **Margrethe Torgersdatter Rauan**. Hun hadde da også faktisk en søster som het **Johanne**.

Men dette stemmer jo ikke med opplysningen i ovennevnte skifte etter Nils. Det var *ikke* datteren til Nils Kristensen og Johanne Torgersdatter som giftet seg med Hans Hansen Eineren i 1787, men datteren til Nils Hansen og Torine Karlsdatter. Av de her aktuelle patronymika følger da at *brud og brudgom bare kan ha vært søskenbarn, dersom deres fedre, som begge het Hansen, var brødre*.

Far til Hans Hansen Eineren het også **Hans Hansen**. Han kom til Eineren etter at hans bruk på Rauan i Hedrum (Smør-Rauan) var tatt fra ham på odel i 1764 (faktisk av en annen **Hans Hansen**, som senere solgte og flyttet til Bredvei i Tjølling og ble klokker der). Siden Elses far, Nils Hansen, sannsynligvis var fra Skinmo, og Hans Hansen Rauan/Eineren må være hans bror, følger at de begge må være sønner av Hans Hansen Haugen/Skinmo (ca. 1684-1754) og hans hustru Åse

Nilsdatter Ringdal (ca. 1690- ???). Dette støttes også av at de begge døper sin første sønn Hans og sin første datter Åse.

Hans Hansen Haugen/Skinmo og Åse Nilsdatter Ringdal hadde ifølge bygdeboken for Hedrum de 2 sønnene **Hans** (1713-52) og **Svend** (1726-1805). Det følger av det ovenfor anførte at jeg mener de må ha hatt minst 2 sønner til, nemlig enda en Hans (ca. 1717-1813), som ble bruker på Smør-Rauan og gift med Margrethe Torgersdatter derfra, og senere bruker på Eineren i Brunlanes, og en Nils (ca. 1720-1794), gift 1760 med Torine Karlsdatter Skinmo (1741- etter 1801), bruker på Rønningen under Kroken i Sandar og senere på Stuvén under Brønnum, også i Sandar.

Man kan spørre om det "rimer" med 2 brødre med samme navn, Hans, som begge vokser opp. Jeg har saktens undret meg over det, men så ser jeg at *i denne slekten synes nettopp dette med 2 stk. Hans, som begge vokser opp, nærmest å være regelen!* Begge de to omtalte "nye" sønner på Skinmo, Hans og Nils, har jo nemlig det samme! Og datteren til Nils, Else, har det også, riktignok fordelt på to ektemenn.

For meg ser det etter dette ut til at slektskapene er som følger:

1. generasjon:

HANS Hansen Haugen/Skinmo og **ÅSE** Nilsdatter Ringdal.

2. generasjon:

a. **HANS** Hansen Skinmo d.e. (ca. 1713-1752).

b. **HANS** Hansen Skinmo/Rauan/Eineren (ca. 1717-1813), g.m. Margrethe Torgersdatter Rauan, selveier på Rauan Østre (Smør-Rauan) 1749-64, bruker på Eineren 1764-88.

c. Nils Hansen Skinmo/Rønningen/Stuvén (ca. 1720-1794), g.m. Torine Karlsdatter Skinmo (ca. 1741-etter 1801), bodde først en tid på Ringdal, senere på plassen Rønningen under Kroken i Sandar, senere på Stuvén under Brønnum i Sandar.

d. Svend Hansen Skinmo (1726-1805), g.m. Ragnhild Torgersdatter (ca. 1732-1815), bruker på Skinmo, br. nr. 1, 1755-1801.

3. generasjon:

a. Ingen kjente etterkommere.

b.1. **HANS** Hansen Eineren d.e., død 1800, g. 15.06.1787 m. sitt søskenbarn Else Nilsdatter, født på Rønningen under Kroken i Sandar 31.08.1765, død 05.11.1837.

b.2. Torger Hansen Eineren, bodde i Larvik.

b.3. **HANS** Hansen Eineren d.y., bodde i Bergen

b.4. Jacob Hansen Eineren, født 1752, død 1820, g. m. Guri Gulliksdatter Hvåla, overtok farens bruk.

b.5. **ÅSE** Hansdatter Eineren, g.m. Søren Mellom-Holjum.

c.1. **HANS** Nilsen, født på Ringdal, Hedrum, 1760, sersjant, bodde i Larvik i 1794.

c.2. **ÅSE** Nilsdatter, født på Ringdal, Hedrum, 1762, død 26.03.1833 i Nevlunghavn, Brunlanes, g. 28.03.1788 m. los Jacob Kristiansen, født 1765, død på sjøen 1820.

c.3. Else Nilsdatter (se b.1.), g(2) m. los Jens Jacobsen, født ca. 1772, død på sjøen 1834.

c.4. Carl Nilsen, født på Kroken i Sandar 05.10.1768, g. 1796 (?) m. Anne Andersdatter, født 1776. Bor 1801 på Vindal i Sandar.

c.5. Jakob Nilsen, født på Kroken i Sandar 28.10.1771, g. 1797 m. Åse Maria Knutsdatter Tangen, født 1771. Bor 1801 på Brønnum i Sandar, som den ene av 4 bønder der.

c.6. **HANS** Nilsen Stuvén (min farfars farfar), født på Rønningen under Kroken i Sandar 23.06.1775, død som husmann på Rød i Sandar 15.08.1848, g. 1820 med Åse Nilsdatter Dal, født på Dal i Bamble 1780, død 22.02.1857 i Sandar.

c.7. Abraham Nilsen, født på Rønningen under Kroken i Sandar 06.05.1778, var ved skiftet etter faren i 1794 "16 aar, i tjeneste hos Nils Brønnum", bor 1801 som ugift hos sin bror Jacob på Brønnum og kalles "Jæger".

c.8. Kirsten Nilsdatter, født på Rønningen under Kroken i Sandar 10.10.1781, antagelig død før 1794.

d.1. Hans Svendsen Skinmo, født på Skinmo 1760, død samme år.

d.2. Marthe Svendsdatter Skinmo, født på Skinmo 1765 (?), død samme år.

d.3. Abraham Svendsen Skinmo, født på Skinmo 1768, død 1789, ugift.

d.4. Anne Marie Svendsdatter, født på Skinmo 1770 (?), død 1772.

d.5. Hans Svendsen Skinmo, født på Skinmo 1774, død 1807, g. 15.10.1801 m. Gurine Hansdatter Bergan, født 1780, død 1832 eller senere.

4. generasjon:

Else Nilsdatters barn i første ekteskap var Anne Margrethe (1787- ?), Kirsti (1790- ?), Nils (1791-1858), **HANS** (1793-1858) og Inger Johanne (1799- ?). Og i annet ekteskap: **HANS** (1804-1834), Lars (1806-1881) og Jacob (1809-1834)

Altså 4 tilfeller i denne slekten i løpet av 3 generasjoner av 2 stk. **HANS** i samme familie, som begge vokste opp, vel å merke. Hvorfor valgte foreldrene i denne slekten å gi 2 av sønnene samme navn? Særlig vanlig var det ellers ikke, med mindre den først fødte døde som liten. Det ville være interessant å høre om noen av leserne kjenner til andre eksempler på det samme.

Forøvrig var det jo slett ikke sikkert at man fikk føre slekten og navnet videre, selv om man overlevde barndommen. Blant de ovennevnte menn var det f.eks. ikke færre enn 4 som omkom på sjøen, og av disse var to ugifte. De 4 var Åse Nilsdatters ektemann, losen Jacob Kristiansen, som omkom på sjøen i 1820, og søsteren Else Nilsdatters 2. ektemann, losen Jens Jacobsen, som omkom på sjøen i 1834 sammen med sine to sønner Hans og Jacob, som bare ble henholdsvis 30 og 25 år gamle. Har vi kanskje å gjøre med en slags hel-gardering?

ENKELTE MED FAMILIENAVNET BORSE I TELEMARK

Av Egil Borse (Svensen), Forskningsstiftelsen Bics.

Selv er jeg i hovedsak fra bønder og handelsmenn i Telemark og Agder, der noen, som senere nevnte lærer og bonde Mathias Øvrom og Gunnar Sem fra Gjerpen, var mest kjent. Andre var handelsfolk fra for eksempel Langangen eller fra Skåne. Kona til Mathias Øvrom, bar med seg navnet Borse. Og historien om denne del av slekta, har jeg sett litt nærmere på i det følgende.

Sogneprest Søfren Hansen Borse i Hjartdal (1593- muligens død 1645)

Søfren Hansen kom fra Baarse, 8 mil sør for København. Det er et lite sted med en meget gammel kirke, helt fra Villiam Sejers tid, han som samlet Danmark. Søfrens far og bestefar var prest i Baarse, og før det kom familien fra Ribe sør i Jylland, Danmarks eldste by. På København Universitet het Søfren, Severinus Johannides Borseus. Deretter var han "hører" i Danmark. Vi kjenner ikke hans kone, men vi vet at navnet i Telemark ble til Borse, Bosse og bl.a. Borsse. Det var nemlig flere som het Søfren Hansen og flere steder i Telemark hadde eller fikk navn lik Borse. En av Søfrens etterkommere i embetet tok navnet Paus.

En tid var deler av kirkene i Telemark tilknyttet Stavanger stift. Biskop Wegener(biskop 1627-54) der hadde en avtale med biskop Resen på Sjælland om å skaffe prester, som også kunne påta seg folkeskolens sak. Folkeskolen, eller latinskolen i Skien var fra, i alle fall, 1629, (latinskolene var obligatorisk i alle kjøpsteder fra 1631), utviklet seg knyttet til kirken, med klokere, kapellaner og prester som læremestere fra 1630 tallet helt til på 1800tallet. Hver latinsko- le hadde en rektor og flere hørere. Dette ble forsterket ved kongelig forordning av 13/1-1736 som mer enn noe annet har bidratt til opplysningens fremme i Norge. Noen år før innførte biskopen i Akershus konfirmasjon der, og 13/1-1736 ble altså konfirmasjonen innført med et slags utvidet skolevesen i hele Norge.

Finansieringen skjedde ved kollekt,

ser og bøter for "brudd på tingfreden og helligbrøde".

Søfren kom til familie i Skien, som rektor ved Latinskolen i 1629 og ble sogneprest i Hjartdal fra 28/2-1630. Han kan videreføre sin slekt til dikteren Henrik Ibsen, via datteren Anne gift Bomhoff. Den "gråtende kapellan" Ernst i Gjerpen var den neste ved latinskolen.

Søfrens hjem fra Hjartdal Prestegard står i dag på Nutheim, i Flatdal sammen med kunstgalleri med kapell i kjelleren. Hans barn, iallfall noen, var:

- Anders Søfrensen(1634 -1667) gift Ragnild Hansdatter med barn.

- Henrik Søfrensen(1637-1675) gift Anne Lucasdatter Tiedemann uten barn. Fjære gård ved Norsjø var familiegård via Annes bror og hans første kone fra rundt 1620 til ca 1800.

- Jacob Borse(f, ca 1638) med datteren Anne Jacobsdatter(ca 1665-1709) gift Gerhard Meidel

og stammor til familien Meidel. Gerhard var sogneprest i Holla og Mælum sogn.

- Anne Søfrensen (f. Ca 1632 - 1688) Borse gift Bertel Jansen Bomhoff med mange barn. Bomhoffs far og mor var fra Nederland og Italia(Bomhoff/Trinepol). Flere Bomhoff jobbet på og drev jernverk eiet av Borse, Løvenskiold, Aal m.m.

- Halvor Borse(1640- 1701) gift 1. Inger Gjertsdatter, 2. Magrethe Lobesdatter med 3 barn

Assessor Halvor Borse på Ulefoss og Bolvik Jernvek

Halvor Søfrensen Borse var den egentlige initiativtaker til Ulefoss (Holden) Jernverk skriver man i verkets historie. Han forpaktet først verket fra 1672, rett før de fikk kongelig tillatelse, og kjøpte det i 1676. Samtidig overtok han

Fjære gård og frakten over Geiteryggen til Gråten var sikret. Så bygget han opp verket med nye gruver på Fen, ny hammer på Hørte, han overtok gården Klyve og Bolvik og bygget flere skip på Vold ved Porsgrunn, så nytt jernverk på Bolvik med ny herregård som fremdeles står. Deretter sikret han malm fra gruver i Arendal og Agder og Båseland Jernverk der. Foruten egen målrettet innsats, fikk han en god start ved sitt første giftemål, inn i sosieteten i Skien, der hans sønn arvet Borgestad Gård. Sønnen og moren døde ung og gården gikk etter Halvors død i 1702 til Generalmajor Johan Arnold, inngiftet i Inger Gjertsdatters slekt. Halvor var på mange måter en av de store "gründerne" i Telemark.

Halvors kone nr 2, var fra Kristiania. Faren var Joachim Lobes, slottsprest på Akershus, fra Tyskland, og moren, Sidselle Rasmusdatter var av god gammel og rik kjøpmannsfamilie i Kristiania der faren var rådmann. Margrethes ene søster ble gift med sogneprest Hannibal Jessen i Skien. Han ble senere gift med sjøhelten Curt Adlers søster. Den andre søsteren ble gift Krog i Kristiania med etterkommere som Hermann Andersen på Borgestad. Sidselle ble så gift Müller, hvis barn bl.a eide Bogstad gård, var gift med den kjente James Collett etc. Så vi er i Kristianias sosietet. Avstanden mellom de "fine" i Kristiania og Telemark var ikke lang. Samtidig knyttes nordmenn, dansker, tyskere og andre sammen på en utrolig måte. Barna var:

- Inger Borse(1677-1714) gift med Hermann Leopoldus(1677-) adlet til Løvenskiold som fikk utlagt Bolvik Jernverk i arv. Hermanns far var tysk kjøpmann i Kristiania, og sikkert godt kjent med Ingers mors foreldre i samme by. Inger og Hermann startet den norske Løvenskiold-grenen. Leopoldus ble så gift igjen med en rik kvinne fra Arendal, og denne grenen ble den danske Løvenskiold-grenen med baroner der. Et maleri av Inger henger på Brekke museum.

- Joachim Halvorsen Borse(1620-1724) gift med Charlotte Amalie Arnold (1680-1759) overtok Fjære gård. Ulefoss ble solgt på auksjon 1724, og deretter overtatt av Løvenskiold på hans og Ingers sønn Hermann

Løvenskiolds(1701-1759) odel. Charlotte far og mor var Generalmajor Johan Arnold på Borgestad og Gertrud Iseberg Klingenberg. Gertruds søster var gift med den berømte Griffenfeldts bror. Griffenfeldt ble tilslutt fengslet på Munkholmen i Trondheim.

- Kirsten Borse(1675-29?) ble gift Nils Josten(1670-1729) fra Bjørntvedt gård(vest) og de

bygget opp Båseland Jernverk. Deres datter "ble gift med Niels Aall og introduserte han til forretningsmiljøet i Porsgrunn" som det heter. Slektninger overtok Båseland, eller Nes Jernverk i Agder. Nils Josten ble satt i fengsel på Akershus da han skulle ha handlet med svenskene og det likte ikke dansk kongen og statholderen Vibe i Norge, ved krakket 1721.

Nils Josten døde mange år senere i varetekt, uten rettssak eller dom med Båseland, skip, kopperverk på Smøla i Møre. Broren var handelspartner i London. Jostens norske partner ble sluppet fri. Det hevdes at Josten var solvent, men fikk vanskeligheter med å drive fra fengslet.

Halvor Borse ble skutt bakfra på reise med hest og vogn over Geiteryggen. Hans svogere gikk så til presten, som kalte alle til kirken, og da alle kom, måtte morderen komme fra en annen bygd. Halvor overlevet, kom hjem og døde samme kveld av skadene. Bolette forteller senere at han skulle ha kjent igjen morderen. Der mordet skjedde kastet alle kjørekarene en stein på når de kjørte forbi slik at det "ble en anseelig steinrøys". Bolette mente han eiet svært mange gårder med kister av gull, som enda(på 1800 tallet) "blir gravd opp ved Fjære gård".

Kanseliraad Joachim Borse på Ulefoss Jernverk og Fjære gård

Han var utdannet i Frankrike og likte bøker om jernverk og botanikk. Vi leser mye om hans posisjon i Skien. Han var en tid en av Skiens rikeste menn og han og familien var meget vel ansett. Han eiet også Klovholdt gård og flere skip. I 1721 var krigen med Sverige over og dansk kongen skulle betale krigsgjelda. Dermed begynte innkreving av penger i Norge, og den ene fogden etter den an-

dre ble tatt av kongen og stattholderen, for det de mente var underslag. Deretter gikk de løs på de som de hadde utestående til, nemlig jernverkene som hadde levert våpen uten å få nok betaling. Samtidig var det nedgangstider i hele Europa før oppgangen igjen satte inn i det mer fredelige århundrede. Vi finner Joachim og familien som flittige kirkegjengere i Solum kirke med de viktigste familiene på Gjemsø, Skien og Porsgrunn representert. Men han er også populær som fadder for mer alminnelige folk og godt likt. Ulefoss jernverk ble solgt da han døde og endte hos svogeren Løvenskiold. Barna til Joakim var da små:-

Generalmajor Hans Jacob Arnold Borse(1715-1793) gift Anna Dorothea Geelmuyden(1711-1793) i Bergen. Deres barn døde. Fiolinisten Ole Bulls mor og broren hennes i Bergen var begge oppkalt med fulle navn etter Hans Jacob Arnold Borse og Anna Dorothea Borse Geelmuyden. Det er flere ledd med barn oppkalt etter nettopp disse to i familien Geelmuyden.

- Joachim Borse, Fenrik i det militære og han døde der i 1767 og det er ikke funnet familie.

- Fredrik Borse(-1767), som fikk et barn som senere muligens døde i Solum, ble så gift året etter, den 1/8 og hans nye barn ble døpt dagen etter den 2/8-1737, og noen sier derfor:

"Man skal ta alt på ett brett og holde bryllup og barsel i ett."

Hans kone var Marie Magdalena Juliana Storm av svensk adel. De har meget stor etterslekt på mange av gårdene i Østfold og østlandet. En Charlotte Amalie Borse ble gift i Kreftingfamilien.

- Halvardus Severin Borse(1705-) gift med Bolette Fredrikke Monrad(1725-1810), hun var datter av sogneprest i Gjerpen David Monrad og Bolette Leopoldus, søster til Hermann Løvenskiold. Davids ene sønn ble sogneprest i Eidanger, en annen i Bergen.

- Anna Christine Elisabeth(-1768) gift 1. Kaptein Tode i Tinn, 2. Ole Olsen Haave i Hjartdal

20 uten barn. Hennes arv gikk etter testa-

mentet til niesen Inger Christine Borse gift med general Grüner i Sande. Arven var betydelig,

Skipper Halvardus Borse i Porsgrunn og på Fjære Gård

Halvardus var skipper for blant annet sin kusines mann, Niels Aall, og bodde delvis på Fjære gård og delvis på gården Knardal(Vessia) der han står i skattemantallet f.eks 1723 og 1743. Han er en betrodd medarbeider hos familien Aall, der han også var fadder og han er oppført som eier i Porsgrunn av gårder der. Halvardus og kona reiste også sammen på seilskutene. Familien bodde fast på Fjære gård til nær hennes død. De hadde barna:

- Barbara(1748-1797) gift Rasmus Halvorsen Malling som bygget Jøntvedt gård der de bodde og bygget pestegården i Porsgrunn, med stor etterslekt. De flyttet til Tønsberg.

- Inger Christine(1749-1825) først gift Emanuel Junge Carisius, så generalmajor Fredrik Grüner. Hun hadde ikke barn selv, men hadde god økonomi og tok til seg hans barn. Ved Sande kirke i Vestfold ligger, rett ved kirkeinngangen, jernplatene fra deres gravsteder.

- Margarete Eisabeth(1750- etter 1801) ugift.

- Charlotte Amalie gift med en klokker i Stavanger og død 1770.

- Joachim Borse(1752-1823) gift Ingeborg Birgitte Windfeldt(1763-1839) med flere barn.

Skipper og Handelsmann Joakim Borse i Brevik som pensjonerte seg i Aabenraa

Han bodde delvis på Mule Varde og delvis i tollboden i Brevik, bygget for hans sin svigerfar Lars Windfeldt, som kom fra Danmark til Kristiania og var deretter i garnisonen i Brevik. Joachim og Ingeborg var noen av de mest betydelige personer i Brevik med bred familie i byen og populære faddere med fast plass i kirken. De drev handelshus, og han seilte delvis som skipper. Et skip søkte ly i Brevik i uvær. Skipperen og rederen, Jørgen Buhn fra Aabenraa

tok inn hos Borse, og falt pladask for datteren Marie. Hans medreder og bror falt for søsteren Birgitte og snart jobbet store deler av familien Borse fra Brevik og Nielsen fra Ballestad i rederiet som skippere og sjømenn. Barna til Joachim og Ingeborg, var:

- Bolette(1788-) ugift og uten barn, men med kraftfulle gjenfortalte erindringer.
- Lars(1789-) Han døde på en reise med sin far

Dette er en av de siste kvinner som bar Borsenavnet. Hun er søster av Lars Borse, den siste mannelige, han døde til sjøs. Bildet av han henger på Porsgrunn bymuseum.

til Ostindia som sjømann.

- Marie Margrethe(1790-1848), gift med skipsreder Jørgen Bruhn, skipsreder i Aabenraa i Danmark nær grensen til Tyskland mot Østersjøen. Hennes mann var byens store mann og bygget Rederhuset i Aabenraa(på torvet i byen) som kopi av Tollboden i Brevik for at hun skulle føle seg hjemme. Skogen ved deres gård Straaholt ble plantet av samme grunn. På gravplassen i Aabenraa står eget skilt til deres gravplass. Bymuseet er fullt av deres minner.

- Birgitte Laurine(1797-1858) gift skipsreder Jacob Bruhn i Aabenraa. Begge søstrene har

mange etterkommere i området. Birgitte og Jacob bodde på gården Dalholdt ved Barsø i Løit. Gravplatene er de siste gamle, bevarte plater oppusset og fremdeles på Løit Kirkes plen.

- Charlotte Amalie(1793-1877) gift Ebbe Stausholm Nielsen(1793-1845) på Ballestad gård. De har mange etterkommere, deriblant Ingeborg Birgitte gift Mathias Øvrom fra Gjerpendalen. Øvrom flyttet fra Gjerpen til Porsgrunn som klokker og lærer og så til gården Sem ved Børsesjø. Øvrom het egentlig Øvrum(og Mathisen), men han og en studiekamerat med samme navn besluttet at de måtte ha forskjellige navn, og dermed ble det Øvrom. En datter ble gift med Gunnar Sem (bøndene i området reiste bauta over han ved Gjerpen Kirke) av Gråtopp-ætt, fra nabogården ved Sem, og de kjøpte senere gården søndre Rising. Den driver etterkommere i dag som dyrehospital/veterenærklinikk. Andre etterkommere er medeiere i bl.a. Porsgrunn Porselensfabrik og Hadeland Glassverk(Linn Stokke gift Brynestad hvis mor er en Sem) eller bor i eks. Oslo, Asker, Skien, Porsgrunn, Langangen, Trondheim med mer alminnelige sysler.

- Halvardus Severin (1799-?). Han må ha dødd som liten,
- Severine (ikke funnet i kirkebøkene, f. ca. 1795 til etter 1846) Jomfru Borse bodde hos

søsteren Charlotte Amalie på Ballestad gård, og hun fikk understøttelse av Ulefoss og så av Gjerpen kirken med 70 rdl da hun var "syk på sinnet", som det heter. Det spørres om ikke eierne av Ulefoss Jernverk og Gjerpen kirke overførte "pensjonen" fra verket til kirken da Gjerpen kirke ble solgt fra Ulefoss Jernverk.

Det som fikk noen av disse til å reise fra Telemark, var ifølge erindringer fra Bolette at Baron Løvenskiold 9/11-1801 tok over eierrettighetene og overtok så gården Fjære da Halvardus kone, Bolette døde. Baronen av den danske Løvenskioldgrenen(Det var i Danmark at makta nå satt) overtok Ulefoss 21

etter sin far. Borsene måtte flytte da tidligere eieravtale fra Halvor Borses tid ble omgjort til en festeavtale i 1750 etter en heisatur til Danmark med Halvardus og masse "lureri". Festeavtalen gikk ut i 1800 og man ville ikke fornye den. Sønnene var døde mens døtrene var godt gift. Joachim og Ingeborg Birgitte flyttet da fra Brevik til døtrene i Aabenraa. Andre peker på at Joachim og Ingeborgs sønn Lars døde(han

av den revolusjonerende Sem-Søderberg(og Wesly)elektroden, brukt i bl.a. aluminiumsindustrien. En familiegren var tilbake i gruveproduksjon som ingeniører. En annen i skolen, og en i teateret, leger, byråkrater og bønder.

Det hører med til historien at Borsene, alene eller gjennom giftemål, har flere ridder- / og adelstitler og har både hjelm og familieskjold,

men de så dette mer som en kuriositet og valgte ikke å bruke disse titler. Skjoldets mønster er ikke ulikt Porsgrunn Bys våpenskjold, men da uten farvene og ankeret, men med løve, hjort eller tilsvarende.

Da Ingeborg Birgitte gift Øvrom ble konfirmert, stod også en av jentene til Løvenskiold for presten. Hun fikk stå på eget teppe. Og Ingeborg fikk stå med ett ben på teppet grunnet familienærheten. Øvrom

ble stortingsmann for Venstre, mens Løvenskiold ble stortingsmann for Høyre og det er laget

viser om deres politiske kamp (se bl.a. artikkel i bladet "Ætt og annet")

To av døtrene til Gunnar og Marie Sem ble oppkalt etter Borsene, Borse Haraldsen og Borse Svensen. Det er etterkommere etter disse eller deres inngiftede familier, som i dag bærer navnet Borse i Norge. Haraldsen er dronning Sonjas familie. Gjennom Borse-Svensen finner vi tilknytninger til Risør, Mandal og Kristiansand eller Bergen, til fransk-kanadiske slekter (Gagnon/Fleurie), en har knytninger til Skottland, en til Aldrin (Bud Aldrin var med Neil Armstrong de første på månen), Porsgrunn, Skien, Asker eller Trondheim foruten de nevnte knytninger til Danmark og Sverige og Oslo og andre deler av Telemark. Det må også nevnes at én finner vi i domsprotokollene for tukthuset for kvinner, kalt Strømpehuset, der dette lå på parkeringsplassen rett over Sentrum kino nær Jungstorvet i Oslo. Hennes kamp var mot at øvrigheta skulle ta hennes adoptivbarn med makt. Det var ikke noe reelt alternativ. Barnet døde dessverre rundt første verdenskrig, på et hotell nær Karl Johan i Oslo, og hun fikk skylda.

I moderne tid dukket Borse opp via Maria Øvrom Sem og hennes døtre Aslaug og Ingebjørg i Skien.

og søsteren er avbildet som silluetter i Porsgrunn bymuseum). Faren og moren da mistet da mye av gnisten og trakk seg tilbake i pensjonistrollen i Aabenraa med deres mange barnebarn og er begravet på Løit.

Fjære gård ble nå en del av Ulefoss Jernverk. Ulefoss Jernverk ble senere tatt over av etterkommere av Halvor Borse, og Løvenskiold, Cappelen, og Fjære gård ble så solgt. Den tidligere eieravtale var arrangert for å holde gården utenfor jernverkene som de den gang drev, og samtidig sikre dem inntektene fra transporten over gården og ved leveranser. Dette sikret at gården ikke ble solgt sammen med Jernverket i dårlige tider. Telemarkskanalen fra ca 1850 reduserte gårdens strategiske betydning meget. Eierrettigheter fra ca 1620 og inntekter fra Ulefoss eller Holden Jernverk fra opprinnelsen til 1800 var nå slutt etter 150- 200 år. Dermed var deres tilknytning til Jernverkene i Telemark over inntil sønnen til Gunnar Sem, Mathias Sem fra Rising gift Solveig (Sundsaaen) Svensson fra Langangen, ble teknisk sjef i Elkem, "verdens-" kjent for utvikling

**General Extract
over de
Vacante og Udygtige
wed det
Westerlehnske Regiment
Anno 1711**

**Brasberg Ambt
Obriste Leiutenantens Compagnie**

<u>No</u>	<u>Lægden</u>	<u>Soldatens Nafn</u>
8	Marum, Hvammen, Sandvig, Stuetraa, Arsleffet	Torgier Svedsen Marum Casserit af h: JusticeRaad og Ober-Krigs Commissaire Meizer paa KingsVinger d: 15 julij
9	Hauchaas, Qvisterue, Gase, Svallestue, TollefsJord	Peder Kittilsøn Hauchaas. Død dend 18 martij paa Winger
35	Tveten, Stergerue, Rugstad, Baden, Aasselland	Eener Joensen Tvedten Død paa Winger die 22 Julij
78	Tinne, Hvale, Hvalen	Peder Olsen Tinne, udøgtig, den høyre foed er ganske Skrumpen formedelst langvarig Sygdom
127	Eie, Doxerue, Fosse, Texle, Schaardal Lille	Povel Svenningsen Eide, Casserit af H: JusticieRaad Marcher pa Kongswinger Die 15 Julij
Capitain Ovenbergs Compagnie		
11	Lillestue, Haugstell	Helge Helgesen Lillestuen Casserit d: 15 Julij af deris Excell: h: Baronen
13	Fahrdahl, Becheruus, Nessie og Wiig	Aasmund Toriersen Fahrdahl Ligeledis Casserit d: 15 Julij
53	Nordre Hylland, Dydsken, Loftsgaaren	Halvor Olsøn Hylland, død d: 27 februar 1711
61	Kostved og Woxlien, Brue og GrundvaldJord, Huegaarden og Groven	Torier Joensøn Kosstvedt, død d: 2 Febr 1711
De tvende, som udi forskrevne No 53 og 61 Pladtz ere skrefne, nemblig Oluf Halvorsen og Halvor Biørnsen, haver sig absenterit, og iche med de andre Decruteret ved udmarchen nedstillet. Hvorfore Capitainen beder tienstl: at de til allvorlig straffes lidelse maatte vare Recommenderit, andre til Exempel helst som de af Winne Præstegield til denne udyd meere end andre inclinerer.		
76	Tvedt og Helgtvedt	Oluf Neriesøn Tvedt, død d: 28 Decembr 1710
Densom udj bemelte No 76 Pladtz er skreven, skalhave erholdet hans Excellence h: Baron Løwendals Resolution, at der en anden i hans Stød skal skrifvis. Laa og, da de andre ud-Marcherede, hart Syg af Blodsott.		
104	Opsund og Rue, Kierk og Groven og Hurum	Oluf Ofversøn Opsund, hans axel og brystbeen er af Jichten Sønderbrudt.
122	Kieldal, Kleppe, Sundbøe og	Gunnuld Olsen Kieldahl,

	Røemaahl	Casseret d: 15 Julij 1711 af hans Excell. h. Baron Løvendal.
Ellers kand Capitainen iche underlade herhos allerførsammeligst at anmelde efterskrefne 3de Soldater, som ere gamle og Svage, at de iche wed aar og dag har været dygtige, til at gjøre nogen Kongens tjeniste eller Kundet følge, naar Compagniet Marcherede, mens alletider maatt først dem med paa hest eller til Vands, alt som Leyligheden dettbewilgede.		
77	Berge	Oluf Tormosen Berge Denne har foruden forige Svaghed et fang, er skreven 1710.
81	Breeland	Knud Lottofsen Breeland Skreven 1710
84	Tvedt	Oluf Toriusen Tvedt 1710
Capitain Stobs Compagnie		
22	Dortholt, Jambdahl, Jambdahl lille, Schaardal lille, Haugland lille	Gunnuld Østensen Sorholt, Casserit d: 15 Julij paa Kongsvinger for hans Svaghed.
30	Werpe, Lundtvedt	Peder Joensen Werpe død d: 14 Sept 1711
54	Gravor S., Gravor N., Øserboell	Tolf Gregarsen Gravor, Casserit formedelst hans høyre arm var af Sygdommen bortnommen, d: 1 Sept.
74	Nattedahl, Mindsiord	Tollef Asbiørnsen Nattedahl, død d: 19 Julij 1711
92	Åmodt med Harang, Amodt øfre, Tråer, Valop, Tiøs, Schulledahlen	Oluf Igildsøn Amodt, ligger Syg hiemme.
103	Særitzland, Melland	Oluf Oversøn Særitzland Commanderit til FyhrRørerne
Capitain Knudsens Reserve Compagnie		
4	Heggegaard, Schrimmedahl, Svindbøel, BacheJord, Rue, Midgaarden, Marum, Hvammen, Sandvig, Stuftraa, Asseset	Tarald Olsøn Svindbøel, haver den fallendis Siuge.
51	Sofer N., Fladhuus, Haug, Daarud, Weium N., Weium, Midgaarden	Hans Sifversøn Søfver, er bleven ihjelstocken udj Flecherøen d: 26 Junij 1711
90	Midgaarden, Rinde, Lien, Rindahl, Liufstad med N: Liufstad, Haugen, Særen, Huustvedt	Tron Vraalsen Midgaarden haver brock og er derfor ichun en gammel svag Karl
108	Bræland, Aachre med træset og Lunde, Schildbred N., Schildbred S., Ofte	Igil Tostensen Bræland, Kand iche høre, og er en gammel udlevet Karl.
115	Svalestuen eller Omdahl, lofthuus, Øfre Valop, Berge, Romdahl, Soelberg, Skaalaas	Anders Poulsen Svalestuen, Rømt d: 6 Oct: 1711
126	Hvallen Øfre, Hvalen Nedre, Kleppen øfre, Kleppen Nedre	Jesper Johansen Nord Kleppen, haver den fallendis Syge
154	Breche, Haugen, GieseJord, Midbøe med slette Middias Fælj	Evn Michelsen Haugen, er Completerit, men af u-villighed iche mødt.
164	Grafver, Biørge, Kufle, Weenaas	Oluf Halvorsen Grafver, haver en indvortis Sygdom, og derforuden en gammel udleved

		Karl.
175	Bachen, Windshalle, Høydal, Nordgaarden, Røniam med Røniam Fossom, Svinningen, Rue, Hommeli	Biørn Olufsen Nordgaarden, haver haft ont i sit Eene been, siden hand blev fød.
177	Nordbøe, Lofthuus, Haugen, Øfrebøe	Jesper Knudsen Lofthuus, kand iche høre, og er en Svag Karl.
184	Giufve med Fossegaard, Haatvedt, Aachre, Schæ med Hegslætten, Dybedahl, N: Mysseiord med Giufdahl og Svaletuen, Schæ med Hegslutten Dybedahl Nedre	Neri Olufsen Aachre, haver altid været Syg og haver mistet sitt høyre øye i sin Svaghed.
Capitain Mathias Poulsens Compagnie		
5	Meeltvedt, Weeholdt, Findahl	Anders Andersøn Meeltvedt, haver et fang, er gammel og udygtig.
13	Mellum, Gierum	Carl Andersen Mælum, ganske udygtig i sitt Eene been, og iche Capable til Kongens Tienniste.
27	Wenstøb S:, Wenstøb N:	Peder Haagensen Wenstøb, haver altid været Syg, og seeis iche at hand kand nogen tid blive dygtig til Kongens tieniste.
30	Hoppestad, øfre Tofte	Tosten Jensen Hoppestad, udygtig og iche tienes til Kongens tieniste.
31	Bøe, Sanden, Schafven	Rasmus Halvorsen Bøe, altid Sygelig og iche kand marchere.
37	Lund, Glenne, Fieldal, Glørmur, Fieldahl lille	Niels Engelbretsen Lund, gammel og ganske udygtig, til Kongens tieniste.
40	Sneltved, Schilbred, Bouerød, Doxrød	Oluf Knudsen Sneltvedt, haver et sterck Tarmeløb, som af Guarnisons feltskier i Fridrichstad er approberet, og saaledis befunden.
42	Riising S:, Riising N:	Oluf Lauridzøn Riising, død dend 24 Junij 1711.
48	Breche S:, Breche N:, Espedalen	Lauritz Nielsøn Bræcke, Altid Syg og iche frisk.
63	Torsholt, Schildbred, Tydahl, Gunbiørdsdal, Braalaas	Oluf Borulsen Torsholdt, gammel og udygtig.
66	Auestad, Sundsholdt, Wigen, Sortedahlen	Thore Olsen Auestad, død d: 3 Augustij 1711.
69	Bierchetvedt, Waller	Lars Christens: Bierchetvdt, haver et fang, og befindis iche dygtig til Kongens tieniste.
93	Giemle, Fillestad, Sundbye	Hendrich Jørgensen Hiemle, beklager sig at have tarmeløb.
	Blegeli, Grunnestad, Tommesboe, Ringsøe, Grimsrød, Mosterød, med Schoven og Maalefield	Niels Nielsen Blegeli, haver et Krampen been og ganske udygtig.
Christiansands Stift Lif Compagniet Nedenes		
111	Reebsteen, Tiarnsland, Yttre Rouaas, Aas, Øfre Holte	Thomas Aasmunds: Reebsteen, Casserit paa Gen: Munstring holden ved Bergs Kircke dend 14

		Aug:
114	Øievand, Bierchelied, Thioutved, Schiervedal, Nattved, Natvedsdallen, Tveden, Lien, Spiode, Knøpholt	Oluf Svendsøn Øievand, Casserit ved Generals Munstring, holdt ved Bergs Kircke dend 14 Aug:
Capitain Sommerschields Compagnie, Raabøydelauged		
11	Juvsvatten, Gislethvedt, Eiaas, Myre	Jens Joensen Myre, hemmel, magtisløs og bryst Siug, anseet af h. ObristL og befindis, som angivet er.
16	Giermones, Tverstøll, Tviland, Øfre Eppeland	Nære Børufsen Giermones, død d: 14 Decembr. 1710
18	Gierulstad, Kleven, Medønes, Sirinæs, Walle, Riisland	Tallach Madsen Gierulstad, død d: 25 May 1711
31	Sparesaas med Mouriben, Øeland, Omdal, Øieraas, Røiseland, af Vegusdall, S: Østen Sundet, Heldal	Jørgen Olufsen Sparesaas, Forderved over sin Ryg, og er udygtid. Ligeleedes anvist og for Svag befunden.
45	J Øfre Engesland, Nedre Engesland, Wegusdah,	Torsten Aamundsen Nedre Engesland, død d: 14 Oct. 1711
84	Sørdahl Nedre, Sørdahl Syndre, Tved	Aanon Andersen Sørdahl, død d: 17 Julij 1711
90	Skomdahl, Raanæs	Even Knudsen Schomdal, død d: 30 Julij 1711
98	Langerach, Frøirach, Bache	Annon Stiansøn Helbrach, Udygtig forij den Eene Fod er fordervet
100	Lande N: Vasenden, Klep, udj Henum i Hornes Sogn	Knud Torkildsen Land, brudt sin Foed fordervet, og er paa Moss.
110	Lindjord, Ugland, Oxan af Hornes Sogn, Yttre Dasvatten, Ø. Daasvatten, Øxenskaar, Winterhuus, Møely	Niels Olsøn LiinJord, Død d: 4 Majj 1711
116	Haldand, Abosdahl, Biørudahl, Espetved, Strømme	Biørn Andersen Waadne, har en tære Siuge for brysted og altid Syg.
128	Rannestad, Møgeland, Svalland, Rønningen, Iveland, Steendahl	Oluf Nattufsen Ifveland, haver ligget Syg udj Aar og Dag, og er endnu Elendig, liggendis paa Moss
Capitain Spinks Reserve Compagnie		
2	Kaaveland, Eskestøel, Holteboe, Engeboe med Dybedahl, Hie, Topdalen, Løfaas, Raadanes, Handahl, Kauland, Hiembdahl, Standahl, Sundiøn, Omblie, Kylland, Dahlen	Clemmet Olufsen Uldahl, Døde d: 20 Decembr 1710
12	Gangsei, Hummesruen, Espelie	Salve Jørgensen Omland, er dimmitteret d: 18 Aug. 1711, fordj hand var døv.
31	Fladeland, Hesland, Londen	Oluf Olufsen Stensland,

	og Bache, Hiørre	haver ligget Syg Aar og Dag, var dimitteret d: 18 Aug. 1711
38	Rosstad, Strømme, Upstad, Nommeland, Hougland	Torgius Torgiusen Strømme, havde en Hevext paa det høye Knæ, og deraf halt, dimitteret dend 18 Aug. 1711
63	Leesland, Skajo, Møgland, Bache, Klep yttre, Vesper Frigstad, Nordre frigstad, Omdahl, Oddestøl, Øem, Eggeland, Julkelien, Klep, Odde i Landekield	Aamund Søfresen Frigstad, Død d: 27 Decembr 1710
88	Eskestøl, Boneraaes, Gundelsboe, Hugedahl, Krogstad, Tveden, Broewol	Niels Olsøn Eskestøl, hafde tarmeløb, var derfor d: 18 Aug 1711 dimittrit.
94	J Furre, Steener, Lundtved, i øfre Lødisøl, i Riisholt	Arne Jørgensen Furre, havde mist sitt mæle, var dimitteret d: 18 Aug 1711
113	Riisdahl, Huusdahl, Østeland, Rønneland, Østerwigen, Fillingstved, Hundeland, i Beisland	Kittil Andersen Riisdal, Døde d: 24 Sept 1710
140	Mælum Syndre, Mælum Nordre, Wenstøb Nordre, Mittvenstøb	Niels Sifversøn Mitvenstøb, haver været Continuerlig Syg i 2 Aar, og d: 30 Oct af h: ObristL: Steen Casserit.
155	Oustad med Fossejord, Riis Nordre, Børge Vestre, Ballestad Nordre	Lars Erechsen Riis, haver Tarmeløb, og er derfor ligeleedis d 30 Oct for h: ObristL: Steen præsenterit og af ham Casserit.
157	Salverød, Torumsrød, Graarød, Wanneboe, Sætter, Sundtved, Søeland, Tvetten, Sørbøe	Jacob Knudsen Sundtved, Casserit d: 16 Sept 1711
164	Aas Nordre, Aas S., Skofver, Aager, Salverød, Klep	Hans Christensen Klep, var døv og dimitteret dend 18 Aug 1711
170	Snarestad, Sortedahl øfre, Berg, Herum	Gunder Andersøn Snarestad, for liden og halt, Casserit d: 18 Aug 1711
174	Gimer, Filestad, Sundbye, Rouge, Nordre Riis	Jens Lauritzen Sundbye, Er skurvet og af h: Obriste Lieut: Steen d: 30 Oct Casserit.
183	Tyrvand, Wastoll, Giere Tvetten, Waasse, Svennum	Thore Haraldsen Svennum, døde : 20 Junij 1711
189	Wefall øfre, Weefal yttre, Heldal, Næsland, Hougland	Jens Wraalsen Næsland, havde en tære Syge, casserit d 18 Augustij
191	Homlie, Laugstad, Klefvi, Ougstad, Braadsdal, Siugset, Subdahl, Kleppe, bergen med Koosen, Tvedt øfre, med Fiskevand	Gunder Halvorsen Braadsdal, havde mistet sin hørelse udj Sygdommen
195	Ettestad, Sandwig, Signisdahl Østre, Signisdahl Wester, Reiersdahl, Omland	Aslach Wraalsen Signisdal, var døf og haver icke haft sin hørelse i Aar og Dag.
Mandalske Compagnie		
<i>ingen Wacante</i>		
Capitain Stinges Compagnie		
39	J Stridtzland, Røisen, Bigtøn, Huusdahl, Helde, Basstad	Casserit d: 14 Augustij 1711, ved Berges Kircke, nærvæd Frichs: hald, af h. Generall: Hausman, fordj ermelte Soldat har den faldendis Siuge.
40	Resten i Stridtzland, Øidnæs,	Thore Olsøn Stridtzland,

	Klefve, Loegebroch, Hellestøl, Hellevatten, Støele, yttre Røvisdahl, Langenæs, Strand, med langenæ	afgiven til FyhrRørerne d: 31 Decembr 1710
43	J øfre Rønisdahl, Biergeland, Minderbøe, Rudlende i Røseland	Rokild Anonsen øfre Rønnesdal, Er død d: 18 April 1711
48	Resten i yttre Hamme, Tielland, Toeritzland, Lien, Sunde med Lille Sunde, Hougland	Daniel Wraalsen Yttre Hamme, Er død d: 28 Sept.
94	Møskeland, Koddekier, Fiereland, Eggelstad	Torier Brønnildsen Møskeland, Casserit d: 14 Aug 1711 ved Berges Kircke af h: Gen: Lieut: Hausman fordj hand havde den Smittsomme Siuge.
122	Nedre Oustad, Øfre Oustad, Store Skuldal, Lille Skiuldal, Weder Mark, Sigvold Støele, Seeland, Klungland, i Woldelien	Christen Lauritzen Nedre Oustad, død d: 6 Junij 1711
111	J Aasen, under Rossfiord, Høien under Rossfiord, Yttre Moeland, Ugland, Rødland, Heien under Flesseland i Spangereid Sogn	Kiøl Nielsen Aasen under Rossfiord, Er af en langvarendis Siugdom Sønderbrudt, udj hans ryg, og i Obriest.L: Quartier visiterit, og udygtig befunden.

Capitain Daggebolds Compagnie

31	Dybing i Hæskestad Sogn, Grøsterud, Holte, Eggelands Døl, Nedre Øiested, Tosten udj Dyraas under Egeland	Askild Anfinen Dybing, er gammel og udygtig, og haver iche været Capable at giøre hans Mayts tienniste 1 aar, ligger derforuden Syg paa Moss.
53	Øfre Reggeland, EyHammer, Biercheland, Nedre Støele, udj Oridtzland, de øfrige Myrstøl, Øfre Sør Dahl, Portel under Øritzland, Buurstøl under Øfre Sourdahl	Børel Aamundsen Øfre Regeland, Død d: 27 Jan. 1711
56	Mithbøe, Østerbøe, Augendahl, Lille Reggedahl, Lille Egelie i Svasnien	Peder Friderichsen Midbøe, død dend 23 Majj 1711
82	Fristad, Fuglestad, Stokeland, Qverme	Elling Rasmusen Fristad, ligger paa Moss og er udygtig af en Svindsott, og ei har giort tieniste 1 Aar.
83	Bøe, Haugstad, Wetteland, Seeland, Hetland med underliggende Egeren.	Erich Jacobsen Bøe, er udygtig af Brock og udj Julij Maaned ankom til Compagniet, men haver aldrig giort nogen tienieste, ligger paa Moss.
84	Herrigstad, Lifvistad, Øfvestad, udj Meeland, Nørre Helleland, udj Haugland	Svend Ellingsen Herrigstad, haver et tilfælde udj sin fod, og af feldtskiæren giort udygtig.
96	udj Høiland de øfrige udj Nierum, Reiestad	Otte Albretsøn Høiland, haver Brock og ligger paa Moss, er allerede af Lægderne Completerit efter Feldtskiærens Attest til sl: h: Brig. Sesterfleth afvigte aar.

158	Giesdahl, Biedland, Halleland, udj Breche	Svend Tjærans Giesdal, Er udygtig af ett tilfelde som hand har faaet udj Sygdom, og af feldtskiæren derfor gjort udygtig, ligger paa Moss.
Maïor von Haltrens Compagnie		
25	Aardals Skibrede	Gunder Erichsen yttre Rifveland, død i Kiøbenhafn d: 13 febr 1711
34	Hielmelands Skibrede	Thore Olsøn Miøluus, døde d: 29 Octobr 1711
39		Joen Pedersen Tudtland, død paa Friderichshald dend 29 martij 1711
117	Wadz Skibrede	Halvor Joensen Syfver Eike, casserit paa General Munstring i Leiren ved Berg af h: Gen: Lieut: Hausman.
125	Lærang Skibrede	Michel Aadsen Hedtland, Dld i Tune Sogn d: 1 Sept: 1711
Capitain Belitzes Reserve Compagnie		
24	Af det 48 - 49 Læg	Niels Lauritzen Wallebrek, død d: 3 Julij 1711
31	Af det 62 og 63 Læg	Bendt Nielsen Rødlende, er eftter Attest formedelst ett tilfald i sitt høyre Knæ, Casserit d: 11 Junij 1711
42	Qvaasen Sogn af 84 og 85 Læg	Gunder Gundersen vegge, død d: 27 julij 1711
64	Leknes Sogn 128, 129 Læg	Iver knudsen Lindhommen, død d: 8 Sept 1711
Ofvenmelte 4 nafner ere endnu vacant		
219	Ryefylchets District og Madtz Skibrede, af det 109 og 110 Læg	Peder Johansen Welde, har et skabbet hovet, er meget slem, har tvende gange her i Garnisnen været Casserit som alligevel iche kand hielpe, staar dog endnu ved Compagniet til videre ordre.
231	Leeranger Schibrede, af 133 og 134 Læg	Tosten Siuversen øvre Siuneli, Er forleden Aar med Recreuterne ankomen, men af Officiererne saavelsom endeel gemeene ved Compagniet angiven ei at være ved sin rette fornuft, men vanvittig, og derfor af Præsten ei til alters kand annammis.

At dette saaledis Rigtig er, efter de mig af enhver Cheff indgiffne Lister.

Testerer
Steen, Br.

Cantonen Saxegaard
d: 4 Nov 1711

Dette att være rigtig Copie Testr. Hasse

KILDER KAN VÆRE SÅ MANGT

Av Jan Christensen

Jørn Andersen skrev i forrige nummer av Ætt og Annet om "Lyn-komfyren". Det fikk meg til å tenke litt på andre typer av kilder enn de man vanligvis benytter. Alle er jo klar over kirkebøker, folketellinger etc, men hva med det som vi omgir oss med daglig, og kanskje bare kaster fra oss.

Blant de mange artigheter som fins i vårt Gjerpens-arkiv, kan vi trekke fram for eksempel gamle kvitteringer.

Den første er datert 10 juni 1914, og er utstedt av dyrlege H. Piro i Porsgrunn. Han har vært på Søli hos Kristoffer og sett på ei ku som viste seg å være halt på venstre bakben, og han tilråder Kristoffer å selge.

Deretter følger kvittering fra Otto J. Andresens "Kjødforretning & Pølsefabrik" datert 10 juli:

"At jeg idag av Hr Kristoffer Sjøli har kjøpt 1 Ko for 100,- et hundrede Kroner erkjendes herved.

Otto J. Andersen"

OTTO J. ANDRESEN.

(Edins Eilf.)

Kjødforretning

&

Pølsefabrik.

Telefon 7 K.

Porsgrund, den

10/7 1914

At jeg idag av Hr Kristoffer Sjøli har kjøpt 1 Ko for 100,- et hundrede Kroner erkjendes herved.

Otto J. Andersen

Røsline kr 130,-
Huden betalt med kr 9,50

En ko hos hr. Jakob Johnsen Bækkevold i Gjerpen viste sig efter slagtingen som var angrebet av tuberculose, at kjødet var ubrugelig.

Porsgrunn 15. juli 1910.

H. Piro,
Dyrlege.

Dette er selvfølgelig ingen verdensnyhet, men dog..... Vi har ihvertfall funnet ut at det ble pølser av kua til Kristoffer Søli i 1914.

Den neste kvitteringen jeg fant var også skrevet av dyrlege H. Piro; denne gang 15 juli 1910.

"En ko hos hr. Jakob Johnsen Bækkevold i Gjerpen viste sig efter slagtingen saa angrepet av tuberculose, at kjødet var ubrugelig."

Kua "Røsline" ble betalt med kr 130,- og huden med kr 9,50.

Alt dette er jo detaljer som gir liv til personene som omhandles. Det skal vel litt til at vi samler på alle slike småting, men artig er det når vi finner små drypp som dette.

DIPLOMATARIUM NORVEGICUM

Av Thor Gundersen.

-- NYTTIG INFORMASJON, IKKE ULØSELIG GÅTE.

I "Nytt fra Grenland Ættehistorielag" vil vi fra tid til annen presentere kilder som kan være nyttige for våre medlemmer. Vi har denne gang valgt et par brev fra første bind i *Diplomatarium Norvegicum*. DN er, som mange sikkert vet, en samling middelalderbrev med en fantastisk mengde informasjon bl.a. om slekter og eierforhold, foruten viktige dokumenter som angår Norges politiske historie. De yngste dokumentene i DN er fra 1560/1570 og er temmelig enkle å lese, men hvis man tar seg tid til å tyde de eldre dokumentene, vil man finne mange nyttige opplysninger der også. Foran hvert brev har utgiverne av DN skrevet noen linjer om hva brevet inneholder, og vi får også opplysninger om hvor originaldokumentet finnes og om noen av seglene er intakt.

Þinnar Lagmannir í Tunsberg og Víge Lögmaður í Skien fornyu og staðfestu den í No. 82 meðdæla Dom.

Elfter Orig. p. Perg., der vint af Kapt. G. Nustho. Seglene mangle.

S3.

11 Juni 1291.

Tunsberg.

Öllum guðs vinum ok sinum þeim sem þetta bréf sia eða hœyra sendir Einar lögmaðr j Tunsberge ok Víghi lögmaðr j Skíðu Q. G. ok sínu. vit gerom öllum monnum kunnikt at Gunnar a Borgom ok þorer klerkr komo til okkar vñ eigna kaup þeirra Olafs Haralds sunar ok Gunnars a Borgom ok profæðezt þa suo firir okr ok morgum auðrum goðom monnum at Olaf Haraldz sun sellði Gunnars bonda þa eign er Borgar heita en Gunnar tek homum þa eign j mote er Loftstæðer heita xvij auro hol ok gaf honum j millim .iiij. kyrtogum fat j .ix. kyrtaga ok varo þa .xj. aurar firir ku. ok lauk Gunnar bondo þetta fe-j enu auðru en j kum ok j sylfri, haro þesser menn her vitni vñ firir mor Vigha lögmanne með samþykkt ok hia vero Jous lögmanz a Jslande ok Ærlenz stærka. Þorðar a Modru völlum ok Petra lögmannz, Bergulfs Rognu sunar, Jokæls a Moe, Asta a Merðin, Orms j Leifsgarðe, Gunnars vífalda, Sveins gulla, ok Mælyggia Olafs ok Folkvardar, Glæðer gullhals ok Vetrliði skuli, ok toko þeir sua til hokar ok teðo þat guðj at þar varo þeir j hia ok þat hæyrðu þeir ok sa at þau helldo fyrst hondum saman Gunnar ok Margreita ok jode hon þa þessu kaupi, síðan helldo þeir hondum saman Olaf ok Gunnar ok kœyftu þa firir nemfdum eignum. efir þat gek Gunnar til Margrettar, ok spurði ef hon villdi jata trygging ok skœyting a Borga eign, ok hon jatlædo þa annet sinni með handsale, síðan helldo þeir enn hondum saman Olaf ok Gunnar ok trygði þa Olaf Gunnare Borga eign ok skœytti vñdan ser ok sínu afspringi en Gunnar Olafe Loftstæða eign með sama skilorðe ok suor firir næmfdr Glæðer ok Vetrliði þar at fullann bokaðan eið at þetta vitni haro þeir firir engarra muna saker nema firir rettynda saker, na at þui at logbok vattar sua. at efir vitnum ok gognum skul huert mal dæma, þa dæmdom vil með samþykkt horra þoress Hakonar sunar ok herra Gudleiks Vililms sunar ok þeirra lögmannna ok annara goðra manna sem fyr næmfhazt j bresnu, at huarer skulu þeirri firir nemfdri eign fylgia er þa kom j kaup skil þeirra ok vitni baroz vñ, allra hæltz er Margreita kaus ser Loftstæða eign þa er hon skifti við born sin efir Olaf frafallenn, var þessar domr ok laga orskurðr gefnuu j die Barnabe apostoli j umstofonni a Tunsberge. a. xv. are rikiss virðulegs herra Eriks Magnus Noregs konungs, ok til vitniss burðar ok staðfesta settum vil firir þetta bréf okkor jnsigli.

Brevene som er avbildet foran, forteller om et makeskifte mellom eierne av Borge i Gjerpen og Loftstad i Undrumsdal i Vestfold og er blant de eldste i sitt slag fra Telemark. I det første sender Vige lagmann Guds og sine hilsener til alle menn som ser eller hører brevet, og kunngjør at Gunnar på Borge og Tore klerk beviste for ham og mange andre gode menn at det hadde foregått et makeskifte mellom Gunnar på Borge og Olaf Haraldsson. Vi får også en detaljert beskrivelse av hva som ble gitt imellom. Vitner til makeskiftet opplyses å ha vært Glæder (Gløder) gullhals og Vetrliðe (Vetle) skule, og til

stede var også (Olavs mor?) Margrete. Håndslag mellom Gunnar og Olaf og mellom Gunnar og Margrete beseglet makeskiftet. Olaf frasa for seg og sine etterkommere retten til Borge, og Gunnar ga et tilsvarende løfte angående Loftstad.

Til stede under Vigas domsavsigelse var adelsmennene herr Jon lagmann fra Island, herr Ællender (Erlend) sterke og herr Tord på Modruvollen, videre herr Peter lagmann i Viken, Bergulf Ragnusson, Jokjell på Mo, Åste på Merdin (Mæla), Orm i Leifsgarden, Snorre hirdmann, Gunnar ulvalde, Svein gulli og melbyggene Olaf og Folkvard og mange andre gode menn.

De samme var til stede i Tønsberg ni dager senere da Einar lagmann i Tønsberg og Vige lagmann i Skien fornyet og stadfestet dommen, med samtykke av herr Tore Håkonsson og herr Gudleik Viljalmsson, to av kongens dyktigste menn. Tore Håkonsson var senere systemann i Skien, men det er usikkert om han var det i 1294. Kanskje var han ennå systemann i Tunsberg-syssel, og i så fall var vel Gudleik Viljalmsson systemann i Skienssyssel.

Av alle disse såkalte "gode menn" har jeg valgt å se nærmere på én, nemlig Åste på Merdin, storbonden med det islandske navnet. Første gang vi finner dette navnet i norske kilder, er i 1222, da en Åste merkesmann falt i en trefning mellom birkebeinere og ribbunger. Noen forbindelse mellom denne mannen og Åste på Merdin er det vel umulig å finne, men det er mulig å følge slekten videre.

I 1336, 1337 og 1341 er nemlig sønnen Bjørgulf Åstesson ombudsmann for systemannen hr. Ivar Ogmundsson Rofa. I det første kvitterer han for drapsbøter, i de to andre innberetter han drapsprov til kongen. En slik ombudsmann, eller (bonde-)lensmann, ble valgt blant de mektigste bønder i bygda, og storbonden fra Mæla var faktisk den første lensmannen vi kjenner fra Skiensdistriktet. Hans kone Ingrid kom også av en kjent slekt, hun var nemlig datter til den mektige Saksbjørn Simonsen på Lindheim i Nes. Deres sønn Åste nevnes som systemann i 1350-årene, og han har sannsynligvis overtatt sysla da Ivar Ogmundsson døde i 1349 under Svartedauen. De tidligere systemennene i Skienssyssel hadde vært blant kongens nærmeste rådgivere, og når nå en lokal stormann ble valgt til å lede lokaladministrasjonen i den store Skienssyssel, må det bety at slekten på Mæla var blitt svært mektig. Åste Bjørgulfsson var gift med Ingigerd Salmundsdatter fra Selvik. De fikk sønnen Bjørgulf Åstesson, som ble gift med Jorunn Nikulasdatter Galle på Brunla. Deres datter Herborg ble gift med Tormod Valtjovsson Kane. Disse nevnes i et brev datert Gimøy 10/1 1409, da de overlot søndre Mæla til ridderen Gaute Eriksson (Galtung). Tormod og Herborg hadde sønnen Nikolas (Nielis/Nils), som sammen med kona Ingeborg Olufsdatter eide Søve i Holla. Både disse og deres etterkommere var

ofte i stridigheter om gårder og gårdparter. Jeg kjenner navnene på to av deres barn, nemlig Ulf Kane, som foruten Søve også eide Dagsrød i Eidsbygda og Frambø i Bø, og Herborg, gift med den danske lavadelsmannen, fogden Jens Pederssøn på Mæla, bror til den ennå mer kjente fogd Herlaug Pederssøn på Mæla. Herborg Nilsdatter og Jens Pederssøn opptrer i 1474 som arvinger etter Ulf Kane og foreldrene Nikolas og Ingeborg. Det ble bestemt at Jens og Herborg skulle ha Frambø i Bø. Jens Pederssøn ser forøvrig ut til å ha hatt en umettelig appetitt på gårder. Fra ca 1460 og til bortimot år 1500 var han stadig på farten i forbindelse med gårdhandel. Jens og Herborgs barn var Ragnhild, Arne og Andres, men jeg har ikke forsøkt å følge disse videre *. Hvis noen kjenner mer til disse slektene, vil jeg svært gjerne høre om det.

Som man ser, kan Diplomatarium Norvegicum være interessant lesning. Opplysningene i denne artikkelen er hentet fra DN og Biskop Øysteins Jordebok.

* Denne artikkelen er et opptrykk av en artikkel i medlemsblad nr. 2, sept. 1979. Jeg vet mer om Jens og Herborgs etterkommere i dag, men dette kommer jeg kanskje tilbake til senere.

SPØRSMÅL OG SVAR.

SANDSVÆR/SAUHERAD.

Jeg ønsker å finn ut noe om min oldemor Torbjør Halvorsdatter. I kirkebok for Sandsvær nr.6 fra 1840 – 1856 står det : Ole Jensen Lund hosted Saggrenda, Landsverket, 22 år ble viet 11 november 1843 med pike Torbjør Halvorsdatter, 24 år, fra Kleverud, Saude, Næs sogn. Torbjør kan da være født 1819. I et avisutklipp står det at hun døde i Skotselv 99 og 5/12 år gammel den 20 september 1917.

I kirkebok for Sauherad 5, side 41 finner jeg Torbjør Halvorsdatter født 22 mai 1819, foreldre var Halvor Halvorsen Skallerud og Kari Kittilsdatter Holen, og tror at dette er riktig, men kommer ikke videre.

En tremenning av meg tror ikke det stemmer, fordi han mener vi er i slekt med spelemannen Lars Fykerud. Er takknemlig for å få hjelp til dette.

Skriv til : Kari Omberg. Hattesvingen 14, 1664 Rolvsøy.

SAUHERAD/SEIVALL

I ca 1865 kom Niri Olsen med hustru og 3 barn fra Nes herred, nå Sauherad til Eidanger. Han slo seg ned på Seivall, som husmann under Lerstang. Han ble tidlig enke-mann og giftet seg om igjen med Inger Marie Nilsdatter Lerstang og fikk følgende barn som levde opp:

1. Ingvald Nicolai, født 2 januar 1876, 2. Nils Andreas, født 16 juni 1878, 3. Amandus (min farfar) født 5 sept 1885.

Søsknene fra 1. Ekteskap var : 1. Ole født 27 desember 1853, 2. Anne født 5 september 1855(6).

3. Torkild født 25 februar 1864, 4. Marie født 1868, 5. Else Gurine født 1870.

Niri Olsen døde i 1894 og barna ble da trolig plassert hos andre og hjemmet på Seivall fratatt dem.

Hvor det ble av alle sammen og hvem er etterkommere etter disse. Ville bli glad for hjelp med dette.

Skriv til : Vigdis Kverndal, Bregneveien 17, 3940 Heistad.

BOHUSLEN / SALT BODEN / ØRVIKTANGEN

Carl Hansen født i 1829 og Oluf Bernhard Hansen født 1843, kom fra gården Pjeksrud i Bohuslen i Sverige. Carl kom muligens i 1856 og Oluf B. kom ca 1865. Carl slo seg ned på Saltboden i Frierfjorden og Oluf på Ørviktangen ved Brevik.

Carl var gift med Johanne Isaksdatter fra Brevik og de fikk følgende barn :

1. Hans Jacob født 30 oktober 1860. 2. Ingeborg Andrea født 30 oktober 1860. 3. Johan Severinus (min morfar) født 30 oktober 1863. 4. Oluf Arnt født 27 september 1866.

Oluf Bernhard var gift med Anne Johannesdatter fra Sannidal og de fikk følgende barn barn :

1. Christiane født 31 oktober 1877. 2. Ingeborg (min mormor) født 5 juni 1879. 3. Johanne født 11 juli 1881. 4. Karen født 27 desember 1883. 5. Hans født 1888. 6. Johannes født 1890. 7. Helen gift med Andreas Gunder-sen i Brevik.

En tredje bror, Adrian slo seg ned på Bøkkerkåsa på Herøya.

Jeg vil gjerne vite mest mulig om disse og om deres etterkommere. Har noen noe så vennligst skriv til : Vigdis Kverndal, Bregneveien 17, 3940 Heistad

DANMARK/SKIEN

Kan noen hjelpe med følgende :

Anna Dorthea Elisabeth Bøtcher født ca 1819 i Næstvedt i Danmark fikk 24/12 1842 et guttebarn i Fåborg i Danmark. Utlagt som barnfar var blikkenslager Claus Clausen Engeliøn, Skien i Norge. Anna kom til Fåberg, hvor hennes foreldre bodde i juli 1842. 4 ½ måned etter barnets fødsel 11/5 1843 reiste hun igjen til Skien. Hun satte da barnet i pleie hos sine foreldre, og det står oppført som pleiebarn i folketellingen 1845, hvor baret var 2 år gammelt.

I først rekke ønsker jeg opplysninger om Claus Clausen Engeliøn og hans familie, men det kunne også være interessant å vite hvor det ble av Anne. Om Claus vites intet.

Skriv til : Aa. Bødcher, Lindeparkveien 31, 4700 Næstved, Danmark.